

Library Lafayette Pl

„Vienybė Lietuvių“
Išleis kas trečią dieną
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams:
Suvienuose Valstijose ir Kanadoje \$2.00
Europoje ir kitur \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užrašymo, ne nuo Naujo Mėto.
Apgarsinimų prekių klauskite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
423426
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
1909

VIENYBĖ LIETUVIŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
423426
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
1909

Nr. 1. 1908-1909

Brooklyn, N. Y., 1 d. Sausio (January) 1908-1909

Metai XXIII.

Su naujais metais.

Nė vienas metlakis, nė viena didžiausia valstybinė ar religiška šventė neatneša su savim žmonių gyvenimą tiek džiugsmo, tiek judėjimo, tiek kokio tai baldans vidurinio ktenimo, kaip nauji metai. Su žodžiais — „Nauji Metai“ dvelkteli kiekvieno žmogaus omenėje nesuskaityti mirijadai įvairiausių minčių, smėsteli pergyventųjų metų juodos ir šviesios dėnos, žybteli kokios tai dar nežinomos lukestis. Kaip atskirų žmonių, taip ir abelnai visos žmonijos jau smai, naujų metų sulaukus paleidžia ant trumpo laiko valion žaisti savo svajonės ir fantazijas. Žodis „nauja“, mat budina prijaunimą, kad viskas nauja, tai ne sena. Senas buvo negeras, naujas bus kitoks, teigi gal ir geresnis. Vienok — tai tik jausmai is tikrųjų, tai ne „Nauji Metai“ diena skiriasi knomi nors nuo pragyventų paprastu dienų, negi ateinantieji metai turi kokią naują galybę žmonių šviesias lūkestis išpildyti. Nauji metai yra tik tai laiko mastui vardas. Tuoni mastu matuojasi laikas, o ne žmonių ateitis. Žmonių ateitis ne nuo metų keitimosi gerinasi, bet nuo pačių žmonių darbštumo, nuo pazingėjimo pirmyn. Nauji metai yra tečiaus priimta laikyti už svarbų laikmetį. Ne dėl svajonių ir lūkuriamų, kad jie atgabes mums laime, bet dėl apsisotimo ant vietos ir atsivėlgimo atgal. Žmonija, yra didelė draugija. Milijonai žmonių yra jos sąnariai. Visoje draugijoje yra nesuskaitoma daugybė mažesnių draugijų: tautų, genčių, politišku partijų, religijų, liežuvių, padermių, luomų, etc. etc. etc. Priginties įstatymai varo tą draugijų draugiją, visą žmonių, pirmyn. Ir ot tai atėjus naujiems metams, gerai padaro draugija, jeigu atsigrįžta ir žvilgteli į savo praeitą gyvenimo kelią, padaro peržvalgą praėjusio laiko darbų, savo pačios kritika; suveda apy-kaitas savo žingsnių nužengtų pirmyn, pasituri į savo pasekmes ir klaidas. Jeigu per daug klaidų padaryta, tai pasibriežia nauja programa, idant ateitėje jau klaidų išvengt. Jeigu per mažai nužengta pirmyn, sujiesko naujus būdus, idant ateinančiuose metuose užengt progresu linkon sparsčiau ir nužengt toliau. Ašios pirmųjų žmonių

nauji metai yra padarymas „saulinės rokundos“, yra pasizurejimas į laiko veidrodį. Praejušieji metai yra žmonijos veidrodys; ateinantieji — yra pati žmonija ir jos darbai. — Mės, amerikiečiai lietuviai, irgi esame nemaža draugijos dalis. Sunkios gyvenimo sąlygos susiautė Amerikon nemažą burelį mūsų vientaučių. Šiandien mūsų vidutiniškas cionai skaičius siekia į 400-500 tukstančių. Ir mums reikia pasizurēt į praėjus metus, į laiko veidrodį, ir pamatyti, kiek mės nužengėm pirmyn, kaip mės išrodome ir kur stovime. Kur mės stovime?.. Kas galės sąmoningai ant to atsakyti? Jeigu paimsimė skaičių Amerikoje esančių lietuvių — tegul sakysim tik 400.000, ir sulyginam su skaičium einančių Amerikoje lietuviškų laikraščių, tai pamatysim, kad apšvietime pakilom ne augstis. Turime laikraščių: „Lietuva“, „Vienybė Lietuvių“, „Kova“, „Kelevis“, „Darbininkų Viltis“, „Amerikos Lietuvis“ — tikėjimiškai-bespalviniai: „Katalikas“, „Saulė“ — tikėjimiškai: „Tiesos Draugas“ (liet. liuterionų). atgaleiviškai-tikėjimiškai: „Žvaigždė“ — vidutiniškai-satiriškas: „Dilgėles“. Buvo matyties šiemet pasirodūs dar šiuos laikraščius: tikėjimiškai-bespalviniai: „Spindulys“ — skytos aatiros laisvamaniški: „Kapsas“ — tolstojizmo skelbėja „Svieta ateitis“. Valparaiso studentų ektografuotas laiškelis „Jaunimo sapnai“. Tie visi, trumpą laiką eję, vėl nebesirodo. Jeigu neklystam, turime šiandien Amerikoje gyvojančių lietuviškų laikraščių — dešimti. Dešimtis laikraščių ant 400.000 lietuvių, — padalinus, išpuola ant kiekvieno laikraščio po 40.000 (keturias dešimtis tukstančių) lietuvių. Koks tai mažas laikraščių skaičius ant-tieko lietuvių! Vienok, štai ką pamatysime toliaus. Mūsų laikraščiai užsiliko ne iš skaitytojų... Leidėjai susijūško leidimui šaltinius iskur kitor: spandos darbas pašaliniam atlikdami, knygas pardavodami, įkurdami prie savo administracijos „bankus“,

laivakorėjų biurus, ir kitokias pinigines pramonės. Skaitytojų mūsų laikraščiai turi pasibaisėtina mažai: dauguma džiaugiasi surinkusi nuo 2000 iki 3000 nuolatinių prenumeratorių (išimant gal „Lietuva“, kuriai sekasi biskį geriau); kitiems gi apie „tukstančius“ ir svajot netenka... Mums reikia atrast kokį nors pamatą, ant kurio atstovstoję, galėtame nors paviršium daznot, kiek mūsų žmonių skaitytojų. Prieš leiskim net tokį kompromisą, kad kiekvienas iš esančių dešimties laikraščių turi po 3000 skaitytojų. Dešimtis po 3000 — 30.000. Atėmus 30.000 iš 400.000, lieka 370.000. 370.000 lietuvių Amerikoje neskaityti jokių lietuviškų laikraščių! Arba: padalinkim savo viengendius ant 13. kos dalių — iš tų viena trylikta skaito, kitos dvylika dalių neskaityto jokių liet. laikraščių! Pasizurėję į veidrodį, matome, kad šita pusė mūsų veido yra tamsi pasiašėtinai juoda. Gerbiame savo tautą, mylime savo žmones, bet plėtom turime nusitrint. Štai ką ateinančiuose metuose mums gyvenimas liepia daryti — liepia atėti laikraščiams prie savo žmonių, o žmonėms prie laikraščių. Netik laikraštinių, bet ir kiekvieno lietuvių pareiga platinti visuomenėje gerus laikraščius. Uždavinys svarbus, nes jis veidą į progresą dideliais žingsniais... Toliaus. Organizacijos yra antra tautų stotis progreso kelionėje. Pažvelgkim, ar didelė yra šita stotis pas mus. Turime šiekias organizacijas: 1) „Amerikos Lietuvių Susivienijimas“, — tautiški-susiselpiamoji, vidutiniškai progresyviška draugija, turi netoli 8.000 sąnarių. 2) „Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimas“, — tautiški-susiselpiamoji, atgaleivine draugija; sąnarių (tikrai nežinia), vidutiniškai imant bus apie 5.000. 3) „Sandora Lietuvių Katalikų Amerikoje“, tautiški-susiselpiamoji, atgaleivine draugija. Sąnarių gal turi koki 1.000. 4) „Tevynės Myletojų Draugystė“, — tautiški-literatiška, progresyviška draugija. Sąnarių apie 1500. 5) „Lietuvių Socialistu Sąjunga Amerikoje“, — progresyviška, politiški-ekonomiška draugija, netoli 2.000 sąnarių.

6) „Aušros Draugystė“ — progresyviška draugijėle, turinti kiltą uždavinį — šelpi neturtinius mokinėjus. Sąnarių visai nedaug, gal koks šimtas. 7) „Motinėle“, — kunigų sumanyta ir beveik jų tik palai koma draugijėle, su tikslu šelpiti taip jau mokslan einančią, ypatingai klerikalų abazan šlejančiąsą jaunuomenę. Jos sąnarių gal dar mažiau, negu „Aušros“. Duokim ir jai kreditą ant 100. Toliaus eina liokališkos susiselpamosios draugijėles, arba, kaip čia jas vadina, „paspalpinės draugystės; lietuvių darbininkų unijos, politiški klubai, parapijos ir tt. Ne turint mums cionai tokių draugijų nors paviršutinės statistikos, sunku apie jas ką nors galutinio ir pasakyti. Apie židant jas, pereiname prie viršuje išrokuotų 7-tų organizacijų, kaippaimamų visų mūsų tautos gyvenime reikšimę. Sudeję paviršutinės viršų minėtų organizacijų spēkas, randame, kad Amerikos lietuvių priklausoj organizacijų apie 17.700. Dabar Amerikoje yra lietuvių apie 400.000. Priklauso į organizacijas apie 17.700. Išimt 17.700 iš 400.000, lieka 382.300. Tria šimtai, aštuonios dešimtys du tukstančiai ir tri šimtai Amerikos lietuvių ne priklausoj jokiai tautiška organizacijai! Padalinkim Amerikos lietuvių į 23 dalis, ir rasime, kad 22 dalis nepriklausoj jokiai tautiška organizacijai! Organizacijos pas mus dar silpniau stovi, negu laikraščių skaitymas. Tie du didžiausi gyvenimo veikėjai pas mus dar vystyklusose tebekruta. Neapmatomi dirvonai guli prieš mus ir laukia ateinančių darbininkų. Apšvietos ir susivienijimų darbas pas mus dar tik pradėtas. Ant vieno žmogaus skaitančio lietuviškų laikraščius, trylika visų jų neskaityto. Ant vieno priklausančio prie kokios nors tautiškos organizacijos, dvidešimt penki niekur nepriklausoj! Štai ką mums rodo praėjusių metų, ir prie ko šaukia ateinantieji. Prie darbo, prie darbo, nes draugijos progresui labai daug jau esame įiskolinę! Peržvelgus du svarbiausius mūsų gyvenimo faktorius, — butent laikraštijos ir organi-

zacijų padėjimą, — mums tuo tarpu mažai kas bepalieka pasakyti. Negalima vienok praeiti nepaminėjus dar tų lietuvių džiaugsmingų pasireiškimų; tas šiek-tiek nublaivo nuo mūsų padangės tamsius rukus, kuriuos paliekame užpakaly 1907 metams. Revoliucijos judėjimas Rusijoje, kaip žinome, pajudino iš šaknų visą senąją Lietuvą. Gimė baises kova už politiška laisvę ir demokratijos principus. Tos dvi metines kovos atbalsiai pasiekė ir Amerikos lietuvius. Pradėjo atsilankyti į šią pusę Atlancio išsilavinę Lietuvos revoliucionieriai ir savo prakalbose, ragindami paremt laisvės judėjimą tėryneje, užkliudė daugelį dar pas nepaliestų klausimų. Inesė mūsų gyvenimam naują spēką, žadančią prie darbo. Nauja dvasė rado atbalsį vietinėje liet. darbininkų minioje. Šiandien patiriamas Amerikos lietuvių stropiai rengia viešas prakalbas, daro diskusijas, skaito pratekijas, platina progresyviškus laikraščius. Prakalbos pas mus šiais metais turi jau kitą pobūdį, negu buvo treji metai atgal. Tada buvo kalbėta, kaip bažnyčias šgriaut; šiandien kalbama, kaip permainyt negerą tvarką, su kuriaja sykiu persimainys visos žmonijos busena, sykid nupuls ir atgaleivine kunigijos įtekme. Žmonių apšvietimas dabar pas mus eina labiau ant racionališkų pamatų ir pertai net kunigijos įtekme kur kas sparčiau ir nesulaikomai pradeda pult žemyn. Tai vienas. Toliaus, vienur-kitur pradeda tvertis lietuvių pramoninkų korporacijos, kurios ne tiek visuomenei suteikia materiališka naudą, kiek padaro tautos gyvenime apsirėškima, su kuriuomi visgi reikia skaityti. Naujojoj Anglijoj apsirėškė kooperacijų (vartotojų draugijų) judėjimas. Nedaug da tas atsizymėjo, bet jau patper save patraukia visuomenės atydą savo uždavinii kultumu. Sen-ten pradėdama įkurti progresyviškus knygynelius ir skaityklas. Tas apsirėškimas reikia kuolabiau išplėtot. Kelete vietų bandoma įsteigt progresyviškas vakarines mokykleles. Tie apšvietos ir savitarpinio lavinimosi žiedinė liai šaukte šaukia į visuomenės smarkesnio pakurstymo. Butume neteisingi savo peržvalgoje, jeigu pralenktume nepaminėję lietuviškų para-

pijų padėjimo. Bet apie jas, kaipo atsizymincias mūsų gyvenime įstaigas, nedaug yra ką pasakyti. Mūsų parapijos daug mažesnę turi vertę, negu pas amerikonus arba Latvijuje pas protestonus. Čia ir tén kunigai ir pastoriai, nors uoliai platina religija, bet neapleidžia visiškai ir apšvietos platinimo. Pas mus kunigai apšvietą visai iš savo programos išmetė; parapijos darbas susideda iš tųjų skyrių: religijos platinimo, mokymimo nuplankumo Rymo kurijai ir pinigų surinkimo. Žmonės, nors ir iš tamsių klodų į mūsų parapijas įeina, nerzdamai išrišimo gyvenimo klausimų, instinktyviškai pradeda nuo religijos atsilt. Štai kame paš mus priežastis atsiradimai įvairios rūšies „bedievių“. Kunigai to nemato ir jie pasiekina keikimais bedievių ir socialistų. Ir nuo to parapijos de labiau merksa — jaisi jališkai ir doriskai. Bent matosi, kad neauga. Prisidėjus juodašimtiškai „Žvaigždės“ taktikai, jos visai nupuls. Toksi trumpas atsivėlgimas į mūsų pereitų metų stovene suteikia mums nors menką supratimą, kur mės stovime, ko dar mums labiausia ir visupirmu reikia įieskot, kokią dalį iš mūsų tautiškojo judėjimo ateinančiuose metuose karštai imsimė stumti pirmyn, kokį mums reikia užsibrėžti ateities darbų programą. Visi matomi ir nematomi svietai remiasi ant krutėjimo įstatymų. Krutėkim tat ir mės.

APIE LIETUVIŲ LAIKRAŠTINIŲ SUSIVAZIAVIMA.

Apie Lietuvii laikraštijos šetvarke rašo „Vilties“ (Vilniškes) 22-ame num. Poškiečių Antanas ir jis sumano visiems laikraščių leidėjams-redaktoriams padaryti jų viešą susivaziavimą, — jis malonė, kad susivaziuotų laikraštijos atstovai netik iš Didžiosios Lietuvos, bet ir iš Prusų ir net iš Amerikos. Susivaziavimo tiklas, p. P. A. nuomone, butų — išdirbti atsakančių lietuvių laikraštijos programą. Susivaziavimui teritorijos nepatymėta, bet reikia manyti, kad sumanytojas turi ant misles Didžiąją Lietuvą. — Pamatine mintis, nevisai teisinga linkui Lietuvoje einančiųjų laikraščių — plėtojanties lia-

X Q Y

dies luomų reikalams, ten laikraščiai išsidirbo politiškus programus ir juos gina. Teip: tautiškas judėjimas ir perves minia progresas randa utari mą dabartinėse „Vilniaus Žiniose“, tautiškosios demokratijos pamatus ir valstiečių-ukininkų interesus saugo „Lietuvos Ukininkas“, bežemių ir mažžemių reikalus gina „Zarija“, valdžios politiką beveik išsiai palaiko „Sąltinis“, „Nedėl. Skaitymai“ ir „Dragija“. Tos keturios sriovės kasykis aiškiau viešame Lietuvos gyvenime išsiverčia. Negalima to pavadinti betvarke. Jeigu ir teip būtų, tai ne laikraštinių susivaziavimų, bet varkės panaikis, bet pats tolesnis Lietuvos gyvenimas, pasiluosaves nuo slėgio iš viršaus — caro valdžios ir jos pilorių dvarininkų. Visa liaudis nekuomet nepasiganėdys laikraštijos išdirbtu „suvienijimo“ programu, — tokia politika, kokią dabar, paveizdan, užsivadė „Viltis“. Luomų ir ypatingai kliausių judėjimas yra matuojamas ne laikraštijos norais, bet pačiu gyvenimu. Susivaziavimai būtų reikalingi ne tik tai leidejų redaktorių, bet ir abelnai publicistų; vienok jų susitarimai nesiektų toliaus, kaip išdirbtu paviršutinio programo kovai prieš valdžią ir už Lietuvos savyvaldą. Neprisidėję prie tokio programo laikraščiai, būtų skaitomi lygiai liaudies priešais, kaip valdžios palaikytojai. Ir gal iš to būtų tokia nauda, kad caro valdžios politikai patarnaujantieji laikraščiai turėtų ilgai nupult. Nežinant, ant kiek Lietuvos inteligentija ir partijų vadovai (tikrieji laikraštijos paturėtojai) turi to „suvienijamojo“ turto to „suvienijamojo“ cemento, sunku sprest, ar galimi yra net tokie susitarimai. Jeigu jie ir galimi, tai vienok prie jų nereikalingi kviesnė Prūsų ne Amerikos laikraštijos atstovai, — nes tokį programą vistiek tegalės vykinti tik vienos Didžiosios Lietuvos laikraštija. Prūsų lietuviai ir amerikiečiai, niekuom prie to negali prisidėti; jie galės tik mažiau ar daugiau palaikyti Lietuvos laikraštijos nuomones... perspaudžinimais straipsnių ar žinių iš vieno ar kito laikraščio, kaip iki šiolai (Amerikoje) buvo daroma.

Amerikoje teipat, jau kelis sykius buvo sumanimai padaryt tokius laikraštinių susivaziavimus. Bet čionai kitokios priezastis tuo sumanimus pagimdė. Vyriausia — susitart, kokius straipsnius ar korespondencijas galima į laikraščius, neperzengiant etikos, talpinti; kokius apskelbimus priimt. Susivaziavus gal būtų suardę ir daugenis laikraštijos reikalų apsvarstyt. Vienok abejotina, begu būtų užsiimta politika; jeigu teip, tai daugiausia būtų šnekėta apie vietinę, Amerikos politiką, su kuriaja mes kasdienu turime susidurt. Lietuvos politikoje mes butume praktiškai pasilikę tokiais pat pasyviškais žiurėtojais, arba atkartotojais to viso, kas tenai laikraščiuose rašoma, kaip ir iki šiolai. Apsvarstymai korespondencijų talpinimo ir apskelbimų priimimo, Europos-lietu-

viam išrodys menku pamatu daryti susivaziavimus. Bet pasmos tai lošia nemenką rolę. Beje, čionai nėra ir vietos apie tą įsileist.

Vienok ir tai Amerikos laikraščiai ikišiolai dar nesuranda tvirtų atramų laikraštinių susivaziavimo įvykinimui. Ką jau besakyt apie siuntimus atstovų Europon! Jeigu Lietuvos laikraščiai ir prielankiai atsilieptų p. Poškiečių Antano sumanimui; jeigu ten toks susivaziavimas ir įsikunytų, tai vargiai bent vienas Amerikos liet. laikraščio leidejas ar redaktorius galės ir norės ten nuvažiuot. Nors tai būtų nadingu, bet netiek, kiek mums yra reikalinga.

Kada nors, rasi ir neužilgo, mums prisieis padaryt laikraščio leidejų ir redaktorių susivaziavimas. Mums svarbu laikraščią pakelt nors ant tokios lygumos, kuri jau Lietuvoje turima ir kuri ten skelto tiktai paviršutiniu klausimu. Bet toks susivaziavimas atsibus ne kur kitur, tik Amerikoje. Mums ir programo reikiokitokio, pritaikinto prie vietinių sąlygų, kurios nuo Lietuvos sąlygų skiriasi tiekuo, kiek mums skiria nuo tėvynės Atlančio Didžjuris.

Tikri ir netikrieji vagys.

(Užbaiga).

— Nesvetimoteriauk! — Vargšni žmogeliui net juokas paima: kada gi aš svetimoteriausiu, kad neturiu laiko: vos vieną vargšę pačiuke galin užmaitinti, kur jau apie sugulovijų užlaikymą?.. O ve kas svetimoteriauja: seniai žinoma, kad karaliai laikosi po kelias, teip vadinamas „morganiškas“ pačias. Apie jas visi viešai žino ir nesikokteja. Dievo prisakymai nepasiekia augstų žmonių ausis... Štai anadien laikraščiai pranešė, kad Belgijos karalius Leopoldas važinėjas kas antrą dieną Paryžiun, kur užlaiko puikiame palociuje „morganiską“ pačią ir nuo jos prigimusiama vaikui jau paskyrė iš 30.000 dolerių fondą, nors jo šeimyniški giminaičių perlai tapė ant licitacijos parduoti. Sugulovijų užlaikyme neatsilieka ne gaujos generolų, valdininkų, ponų, kapitalistų. Jie turi kuom užlaikyt: žmogeliai išsunkia iš savo prakaito dolerius, rublius, dukatus, markius, florinus, karunas. Kur jau vargšni žmogui su jais susilyginti: jis neturi duonos ir vienai pačiai!... „Nesvetimoteriauk“, — o šventų misijų pasiuntiniai Aprikoje mokina kareiviams nusilenkt, o kareiviai — išbando visų laukinių moterystę!... „Nesvetimoteriauk“, o Italijoje dar šiemet atrado vienuolynuose... paleistuvų įstaigas; vienas iš tų vienuolynų kunigėlis dar net Amerikon paspruko nuo valdžios, o kitus areštavofo už teip uolų pildymą Dievo prisakymo „Nesvetimoteriauk“. Kuri gi ir klebonija nuo tos garbės išsiskė. Bažnyčioje griausmus meto vargdieniams: „nesvetimoteriauk“, o čia už kelių žingsnių, klebonijoje kas dedasi, tai padori jaunome-

nė nedrįsta girdėti tų kalbų neparaudusi iš gėdos!... — Nevogk! — Kiek apvargia diena iš dienos vargdienius ponai ir pabrikantai, bankai ir visok' pinigociai! Bet ne jiems tai kunigai grumena Dievo amžinomis ugnimis. Ne, tai tiems, kurie apvogti; tai tiems, kurie bado spiriami krengelį pastveria iš krautuves.

— Nekalbek neteisiai! — Gana girdė žmogelis tokių privadžiojimų. Jis nieko nekamba neteisiai. Jeigu jis Dievui ir žmonėms skundžiasi, kad jį skriaudžia, tai jis nemeluoja. Yra tai šventa tiesa. Bet kiteip tą matoma bažnyčioje. Jeigu kas kalba, kad gyvent gerai, kad šis draugijos surėdymas yra netikėtas, tai kunigas tuo tą apskelbs anarkistu, Dievo priešiu, žmogžudžiu ir nedoriausiu lestru. Neįsiekant tokių pavyzdžių pas svetimaucius, argi Amerikos lietuviai nepamena tokių atsitikimų Pittsburgu, Eliza bethu, Chicagoje, Philadelphijoje ir kitur, kur kunigai viešai apmelavo ir įdavė valdžiai visai nekaltus žmoges, sakydami, kad jie anarkistai. Žmonės reikalavo išduot parapijų apyskaitas, tai juos pavadino anarkistais! Nežiurėjo ant to, kad Amerikos valdžia anarkistus mirčia baudžia... „Nekalbek neteisiai“. Bet kas daugiau kalba neteisiai?..

— Negeisk moteries artimo tavo. — Vargišys laikuose, kada vergas apsvėzdavo, tai ponas pasiimdavo jaunavedę ant „pirmos nakties“. Buvo tai galingas įstatymas. Patį kunigai turėjo vergus ir iš saukyklų liepdavo tokiam „geidimui“ nesipriešint. Vargdienis negeidžia svetimos moteries, jis nori tik savąją priderančią užlaikyti, ir nori, kad nors jos neatimtų ir neištvirtintų pabikuose ir kitur, kur ant moterių ir mergelių dorybes visokie veltėdžiai tyko.

— Negeisk jaučio, ne asilo... — šiandien vargdienis netik nebeturi jaučių, ar asilų, bet nuo jo baigia vilkt marškinius bei verst jį patį į jautį ir asilą. Kas-kas, o šie Dievo prisakymąs seniai vargdieniu nebetinka.

Apmislingę tą viską žmogelis, jis mato, kad Dievo prisakymai yra geri. Bet kas gi juos pildo? Juos pildo kanulės, durtuvai ir gązdinimai posmertine ugnimi. Galinga kliausa visus Dievo prisakymus išaiskino ant savo naudos. Dievo prisakimai glamonėja žvilgančius aukse ir išlamančius šilkuose, o slogina suvargusius ir nusilpnėjusius....

Skaitytójau: ar tau dabar aišku, katrie yra tikri, o katrie netikri vagys?

Darbininke, atsibus ir pradėk jieskoti sau lygių tiesų, kurias gamta visiem lygiai suteikė. Nebūk prilyginamas atleisk už tokį išsireikškimą — pereklel vištai, kuri įsiperėjusi tupi ant tuščios guštos, ar ant sakais prileisto kiansinio, manydama, ką nors pagimdyt; tupi, iki gyvastę užbaigia. — Nebaigkime „savo gyvasties ant fanatizmo guštos, nes nieko neišperesime. Tegul jį peri-

knigas. Mė jieskokime gyvenbės moksle ir apsvietoje; skaitykime naudingus raštus, laukykimės į gerus viešus susirinkimus, o pamatyseime šviesos spindulėlį, kuris parodys mums kelią prie mūsų išganimo.

B. Salaveičikas

Isz „Lietuvos Socijaldemokratu Partijos“ susivaziavimo.

Sekdami pažada, perspaudiname laikurius svarbesnius punktus iš LSDP. VII susivaziavimo nutarimų.

Sosivaziavimas atsibuvo rugpiučio mėnesy, 1907 m., ir pavadintas „jungtiniu“, matomai dėl tos priezasties, kad dabar buvo sukviestas dviejų Lietuvos socijaldemokratų partijų, „Lietuvos Socijaldemokratų Partijos“ ir „Socijaldemokratų Partijos Lietuvos“, kurių susiliejinimas dabar galutinai tapė susivaziavime patvirtintas. Dabar socijaldemokratų partija Lietuvoje bus zinoma tik viena ir vadinsis „Lietuvos Socijaldemokratų Partija.“ Ji veiks Vilniaus, Kaunė, Suvalkų gubernijoje ir Baltstogės, Bielsko ir Liet. Brastos pavietuose (Gardino gub.).

LSDP. PROGRAMAS.

Susivaziavimas pripažindamas:

- 1) kad politiškoji ir tautiškoji Lietuvos laisvė tuomet gali būti pilnai pasiekta, kai rusų valstybėje bendromis visų proletarų jėgomis bus iškovota demokratiškoji respublika;
- 2) kad Lietuva yra kraštas, kuris skiriasi nuo kitų rusų valstybės šalių ne tik savo kultūra, bet ir gana didelėmis ekonominio gyvenimo ypatybėmis;
- 3) kad tokios Lietuvoje, o kartu ir kitose valstybės kraštuose ypatybės reikalauja mūsų kraštui ypatingų visuo menės ir politikos įstaigų;

nutaria:

LSDP. savo politiškoju programu stato: demokratišką respubliką ir politišką Lietuvos autonomiją.

Paaiškinimas. Autonomiškajam Lietuvos seimui turi būti pavesti šie reikalai:

1. Kultūros reikalai.
2. Žemės dalykai.
3. Krašto ukis ir krašto reidyimas.
4. Mokesčiai krašto reikalams.
5. Teismai.
6. Milicija.

ŽEMES KLAUSIMAS.

Pripažindamas:

- 1) kad žemės klausimą rišant svarbiausiu socijaldemokratų siekiu privalo būti: panaikinti kaime visas feodalių gadynės liekanas ir sutverti tokias žemės naudojimo sąlygas, kurios leistų kuo geriausia plėtoties žemdirbysteje kapitalistiškajam ūkiui;
- 2) kad panašus ūkio išsiplėtojimas, keldamas viso krašto ekonomijū gyvenimą, tuo pačiu mazintų bežemių ir mažžemių ūkininkų suvargimą ir drutintų kaime darbininkų padėjimą;

- 3) kad tikusiai paminėtam tikslui išrištas žemės klausimas turės svarbią įtekmę net ant ekonominio gyvenimo, bet ir ant revoliucijos begio, statydamas suvargusius valstiečius arčiausiais biurokratų valdžios priešininkais ir kovotojais už demokratišką valstybės surėdymą;
- 4) kad dabartiniai valdžios mėginimai išrišti žemės klausimą nors delto jau negali suvargusių ūkininkų attraukti nuo revoliucijos, kad tų mėginimų tikslas — ginti po senovės didesniųjų žemvaldžių reikalus suvargusių ūkininkų kišene, o per tai išaukštogalima sakyti, kad jie neturės pasisekimo.

Susivaziavimas, kaip bendrus norodumus žemės klausimą Lietuvoje rišant, priima šiuos nutarimus:

- 1) panaikinti feodalų gadynės liekanų — turi būti panaikinti servitutai, ypatingieji valstiečių luomų suvaržimai žemę valdant ir žemę naudojanties, išrišti visi, kilę dėl žemės nesuapratimai tarp valstiečių ir dvarininkų;
- 2) turi būti konfiskuotos valdžios, bažnyčių, vienuolynų, vidurinių ir didesniųjų žemvaldžių žemės;
- 3) iš konfiskuotųjų žemių turi būti sutaisytas Lietuvos ribose žemės fondas ir pavestats autonomiškam, demokratiškai renkamam Lietuvos Seimui, kuris nustato, kokio didumo žemės turi būti konfiskuotos ir kaip josios turi būti naudojamos.

(Da bus).

AUŠTA RYTAS...

Aušta rytas, saulė teka... Kunigeliai vis dar plepa, Kad mes žmonės tam sutverti, Dykadoonius turim serti!... Dievs, mat teikės įtaisyti, Vargšams žemę tik knaisyti, Žemėn lįsti, anglį kasti — Nieko gero nesuprasti... Dievs atdaves žemę ponams, Dangų, keplą mūsų klebonams! Mūsų syvus siurbia ponai — Jiems į talką ein klebonai... Ponas spaudžia žmogų aklą, Kunigs dangų, arba keplą Tuo parodo vargdieneliui — Vargo žiurkei — kirmineliui. — Aušta rytas spinduliuotas, Vargsta žmogus skauduliuotas Ponas turčius žmogų smaugia — „Kęsk ir melsk!“ kunigs stangia.

Aušta rytas, laiks sukilti — Kol dar esam neapvilkti! Aušta rytas, ner ko laukti, Laikas pančius mums nutraukti.

Liepkas.

POLITISKOS ŽINIOS.

Persija. Jau antri metai prasideda persų gyvenimo po konstitucijos rėdu. Kaip žinom, konstituciją padėjo iškovoti dvasiški ir didžiama parlamento dabar susideda iš mullų (teip vadinasi persų kunigai). Bet mullos apsvylė, konstitucija ne tokia, kokios jie norėjo, — konstitucija davė didesnes tiesas liaudėi, o ne

dvasiški. Dabar dvasiški pradėjo pinti intriga, kad konstituciją vėl panaikint. Suktik ant ekonominio gyvenimo, bet ir ant revoliucijos begio, statydamas suvargusius valstiečius arčiausiais biurokratų valdžios priešininkais ir kovotojais už demokratišką valstybės surėdymą;

4) kad dabartiniai valdžios mėginimai išrišti žemės klausimą nors delto jau negali suvargusių ūkininkų attraukti nuo revoliucijos, kad tų mėginimų tikslas — ginti po senovės didesniųjų žemvaldžių reikalus suvargusių ūkininkų kišene, o per tai išaukštogalima sakyti, kad jie neturės pasisekimo.

Susivaziavimas, kaip bendrus norodumus žemės klausimą Lietuvoje rišant, priima šiuos nutarimus:

- 1) panaikinti feodalų gadynės liekanų — turi būti panaikinti servitutai, ypatingieji valstiečių luomų suvaržimai žemę valdant ir žemę naudojanties, išrišti visi, kilę dėl žemės nesuapratimai tarp valstiečių ir dvarininkų;
- 2) turi būti konfiskuotos valdžios, bažnyčių, vienuolynų, vidurinių ir didesniųjų žemvaldžių žemės;
- 3) iš konfiskuotųjų žemių turi būti sutaisytas Lietuvos ribose žemės fondas ir pavestats autonomiškam, demokratiškai renkamam Lietuvos Seimui, kuris nustato, kokio didumo žemės turi būti konfiskuotos ir kaip josios turi būti naudojamos.

(Da bus).

AUŠTA RYTAS...

Aušta rytas, saulė teka... Kunigeliai vis dar plepa, Kad mes žmonės tam sutverti, Dykadoonius turim serti!... Dievs, mat teikės įtaisyti, Vargšams žemę tik knaisyti, Žemėn lįsti, anglį kasti — Nieko gero nesuprasti... Dievs atdaves žemę ponams, Dangų, keplą mūsų klebonams! Mūsų syvus siurbia ponai — Jiems į talką ein klebonai... Ponas spaudžia žmogų aklą, Kunigs dangų, arba keplą Tuo parodo vargdieneliui — Vargo žiurkei — kirmineliui. — Aušta rytas spinduliuotas, Vargsta žmogus skauduliuotas Ponas turčius žmogų smaugia — „Kęsk ir melsk!“ kunigs stangia.

Aušta rytas, laiks sukilti — Kol dar esam neapvilkti! Aušta rytas, ner ko laukti, Laikas pančius mums nutraukti.

Liepkas.

POLITISKOS ŽINIOS.

Persija. Jau antri metai prasideda persų gyvenimo po konstitucijos rėdu. Kaip žinom, konstituciją padėjo iškovoti dvasiški ir didžiama parlamento dabar susideda iš mullų (teip vadinasi persų kunigai). Bet mullos apsvylė, konstitucija ne tokia, kokios jie norėjo, — konstitucija davė didesnes tiesas liaudėi, o ne

Kynai. Vladivostoką praneša iš Mandžurijos apie kyniečių sumišimus. Buriai kariumenės palei Amuro upę sukilo prieš savo valdžią ir išmušė savo oficerius; paskui patraukė Čičikaro linkon ir apipiešė kynų ir rusų vaizbunų karavamus (patvadas) Valdžia neįstengia maistinkų sumimt. Tiktai noredama apsunkiunt agitacijos darba, paliepiems vidaus ir teisių ministereims labiau suvaržyti spaudą ir susirinkimus.

Brazilija. Reakcija iškilusi vienur, atsiliepia ir kitur. Rusijoje prisloginus laikinai revoliucija, kitos šalys į tą nusiziorėję pradeda įvest despotiškus įstatymus. Teip ir Brazilijos respublikos senatas šią savaitę užtvirtino aristokratų įvesimą, kad visa jaunomenė turi priverstinai eiti į kariumenės tarnystę.

Rusija. Premieras Stolypin apturėjo iš Amerikos daugybę petiečių, pasirašytų net įžymių ir turtingų buržujų. Petiečiose reikalauja, kad paleistų suimtuosius revoliucionierius: Čaikovskius ir Breškovskiu, kurie sulg visavietines parlamentų tiesas nėra kaltininkais. (Skaitytójai nusistebės, kad netdi dzturčiai užsistoja už minetus revoliucionierius. Bet reikia žinot, kad šiame atvejuje delto randasi tokia užuojausmė persekiojamiems pas mūsų ponus, kad Čaikovskis ir Breškovskiu pačina iš augstų bajorų. Nežutars buržujai už kariamuosius darbininkus). Stolypinas prizadejęs pasirūpint, kad minėtiems kankiniams neišėitų — labai blogai. Čaikovskį kaltina už ginklų steliaviną užsienioose ir rinkimą Amerikoje dėl revoliucijos pinigų. O Breškovskiu už prigulejimą prie kovos organizacijos, kuri viešai prisipazino nugalabinime gen. Pavlovo, Maksimovskio ir kitų. Buvo suimta su Čaikovskiu ir tula Savinkovintė; tą dabar paleido ir prisakejai trijų dienų laiku apleisti Rusija.

Nuolatinai pasikeitimai ant caro ir revoliucionierių grumojimai jį nudėt, įvarė carienei lėgą. Sako visai bloga esanti.

Profesorius Milukov, demokratų vadovas dumoje, gavo nuo valdžios leidimą tarpusvencias aplankyti Amerika, kur gruodžio 26 d. ir išvažiavo. Amerikoje jis turi siekinį aplankyti stambenes Rusijos išėivių kolonijas ir laikyt ten politiška sprakalbas.

Antra didelė politiška byla prasidėjo. Peterburge teisman patraukė 136 pirmosios dumos

atstovus, kurie po dūmės paleidimo buvo susivaišinę Finlandijon, Vyborgan, ir išleido garsingą „Vyborgo manifestą“. Tame manifeste, skaitytajai pamena, išguitieji deputatai atsisaukė į visą Rusiją, kad valdžią boikotuotų; nemokėtų, neitų į kariūmenę ir kitokiems budais gintų mindžio jamą duotą caro konstituciją. Prasidėjus šitam teismui, kaltinamieji pradėjo karštas kalbas, kuriose nurodė savo nekaltumą. Senas kartūgis, Peterunkevičius, sakė, kad jie atsisaukė į laudę delto, idant nuraminti ginkluotus sukiličius, o kovoti ramiu būdu, kad ir valdžios boikotuotų. Jeigu ne Vyborgo manifestas, tai — jis sakė — visoje Rusijoje būtų užsikūrusi baisi revoliucija, kuri neužgimė vien delto, kad buvo liandis nura minta nurodimais kitokių kovos būdų. Panašūs liandies boikotavimai valdžią yra var tojami visoje Vakarinėje Europoj, dėlėi apgynto konstitucijos teisių. O vienok niekas tūnai nesikesina persekioti liandies atstovų už tokio boikoto išsūkumus. Teip, Vokietijos parlamentas metuose 1848 išleido panašų atsisaukimą, ragindamas liandę nemokėti takų; o vienok ten protingesnė valdžia neužpuolo ant parlamento atstovų; priešingai, ten jie buvo palaikyti už profingiausias ir mylinčius savo tėvynę piliečius. — Tolygius ir dar aiškesnius privadžiojimus iš istorijos kalbėjo teismui ir kiti kaltinamieji pirmosios dūmos atstovai. Jie nurodė, kad jie net gerą padarė valdžiai, jie išgelbėjo ją nuo sugriuvimo. — Bet, ar paklausys akli valdžios teismai, ką sveikas protas ir istorija jiems stengiasi įkvepti? Antrosios dūmos atstovus jau žvėriskai nubaudė. Jeigu ir šiuos nubaus, tai valdžia savę vėl da sykį nuteis ant prazuivimo. Žmonių kantrybė kada nors pasibaigs, ir nematant kamaus kelio, griebis prie ginklų ir kovos.

Isz Amerikos.

Ruzveltą teisman patraukia. Laikraščiuose jau buvo rašyta, kaip prezidentas Ruzveltas pernai panaikino Brownvilleje, Tex., tris negrų kareivių rotas. Minėtame miestely mat buvo rugpjūčio 13 d. 1906, iškilė riaušės, kuriose baltieji gyventojai pradėjo mušt negrus. Kareiviai savo viengendius užtarė ir šaudė į baltuosius. Ir ot prezidentas neštyrės kaltųjų, čielas tris rotas išvaikė. Spauda nurodė, kad tai buvo despotiškas Ruzvelto pasielgimas. Dabar tą istoriją nagrinėja kongresas, o New York'e į Distrikto Teismą tapę paduotas ant Ruzvelto formaliskas skundas — užmoket pavarytiesiems kareiviams algas.

Nereikalingas pranašas. New Yorko laikraštis „Journal“, tas visokių vėjavaičių organas, patalpinio zinią, kurioje garsusis astrologas L. Spangler išdesto atsitikimus, kokie 1908 metų bėgy turėtų Amerikoje įvykti. Štai jie: pabaigoje gruodžio, ateinančiuose metuose (1908) bus pa-

baiga svieto. Ateinančiuose metuose bus tokie sumišimai, kokių dar svietas nematė. Tautą sukils prieš tautą. Bus žemes drebėjimai ir badas. Upės išdžius. Jūrų žuvis išmirs. Jūros dideliais kunkulais ims virt. Salos nuskęs. Bostonas nuskęs. New Yorkas iseis į dūmus. Žmonės į kelnyuos išbėgios. Bankai puls nesulaukomai. Ruzveltas visus savo pinigų prakiš. Valstybės išdės išsisems. Žmonės nešiosis savo pinigų kišenėse ir kavos savo namuose. Šeimynos voga nuo viena kitos. Darbo organizacijos užims šalį ir valdys ją. — Išmintingam skaitytojui nebereikia aiškint, kad p. Spangler nėra joks pranašas, nes beveik viskas tas jau dabar yra, ir nuo seniai jau buvo. Kiti dalykai galima priskaityti į kvailystės užį, kaip ve ir pranašavimas svieto pabaigos. Panašiu niekų šneka visuose amžiuose atrado lupas, ir niekad neišpildė, nes žmonijos sveikas protas nerado reikalingu svieta sugriaut. Kad darbo organizacijos valdys svieta, ir kad prie to einame, tai čia ne iš p. Spangler malonės, — tą nurodo pati žmonijos evoliucija.

Vėl baisi nelaimė. Jacobsreek, Pa., gruodžio 19 d. kasyklėse Darr užsidegė gazai užgriovė 300 anglekaičių. Iš tų 200 buvo atveivai iš Austrijos ir Vengrijos. Ikišiolai išimta 220 nelaimingųjų lavonai. — Kaltė puola ant kasyklių savininkų, kurie jau seniai žinojo, kad olini tuneliai gazų. Jiems žmogaus gyvastis nelabai brangi. Juk tuk-tan čiai ir teip visiškoja-be dar bo...

Jautri globa ant anarkistų. Amerikos anarkistų vadai, Emma Goldman, pagrižo jau iš Europos. Valdžia ketinusi neileist, to savo prizado neišpildė. Goldmanitė dabar važinėja po New Jersey ir laiko prakalbas. Jose tenka visai valdžiai, o ypatingai Ruzveltui, kurį šiaip ji karakterizuoja: tai yra žmogus, kuris turi rankoje didelę lazda, bet mažai galvoje nuovokos. — Valdžia siūndia paskui Goldmanitę armiją šnipų, kurie raukosi girdėdami teip nešvariai savo „bosą“ peikiant, bet prikipt negali. Sakoma, jog ne vienas Amerikos kalbėtojų tiek sargų neturi, kaip Goldmanitė.

Kunigas neima „bedieviškų“ pinigų. Pittsburgo presbiterių pastorius, Dr. Jones, kalėdų pirmą dieną išbėrė iš skrybėlės apie 100 dolerių surinktų bažnyčioje pinigų, ant kurių buvo jau išmestas, Ruzvelto paliepinu, parašas „In God we trust, (Dievui užsitikim). Esą tokie pinigai „bedieviški“ ir jis jų savo ranka nelytėsiąs. — Jeigu visi kunigai tokiu būdu vyzdžiū pasektų, tai reiktų Ruzvelto sumanumui duot pilniausį kreditą — jis įveddamas „bedieviškų“ pinigų, prašalimo nuo kunigėlių pinigų krovimo pagundas. Vienok reikia abejot, begū rasis daugiau tokių nekaltų vėply, kaip mine tas kunigėlis. Ir jis, matyste, kaip ims pinigėlius, kaip įeinoras valgyt; bet jau siemet nedaug tų pinigėlių ir bebus

pas žmones, nebebus ko skaityti pinigų į trefaus ir kšer nus... Jureivių skandalai. Norfolk, Va., kalėdosa susidare dideli burisi jureivių, daugiausiai einančių kareivijos mokslą, ir iškele po visą miestą skandalus: daugelį civiliškių žmonių sumušė, išdaužė namų ir krautuvių langus ir kitokių biauربیų pridare. Ten gyvena beveik vieni negrai; todėl jureivių užpuolimas yra priskaitomas rasinei neapykantai. Polieija ne galėjo, ne norėjo skandalų prašalinti.

Automobiliais iš Amerikos Europon. New York'e eina spartūs ruošimaisi į pirmas savo rūšies lenktynes. Paryžiaus laikraštis „Le Matin“ paskyrė pinigų prizą tiems, kas pirmiaus atvažiuos iš New Yorko, per Beringo sumaugą, Sibėriją ir Rusiją į Paryžių. Kelionė turibut atlikta automobiliuose ir, suprantama, neklidant vandeno.

Laivynas kelianja. Didelis Amerikos laivynas, iš šešiolikos šarvuotųjų, vedamas admiralo Evans, slenka į Tychųj Okeaną Japonijos baidyti. Kalėdų dieną laivynas prisiryė prie porto Trinidad, tarpe Indijų ir Piet. Amerikos ir ten anglių prisikrovę traukia tolyn.

Valdžia naikina unijas. Goldfield, Nevada, kareiviai tebesergsti aukso kasykles; nors prezidentas Ruzvelt ir buvo paliejęs Nevados gubernatoriui Nixon kareivius atleisti, vienok šis nepaklauso. Jis da daugiau padarė: jis pavėlijų kasyklių savininkams prissmdyti liuosnorių sargų, kurie apsiginklavę, drauge su kareiviais neprileidžia unijistų aukškasijų į mainas. Gubernatorius neseniai pasididžio damas pasakęs: „Kas bus, tai bus, o šis tai bus, kad „Vakarinių Anglekasių Federacija“ turės iš Goldfield išsikraustyti“. Valdžia turime demokratšką, o ji smaugia darbiniauk organizacijas lygiai kaip ir Rusijoje.

Rengia kariskus orlaivius. Amerikos valdžia butinai užsigėidė į taisyt orlaikiantias mašinas, kurios galėtų sutalpint po du žmogų, ir galėtų bile kur ir bile kada nusileist ant žemės; butų nešamos ne gazu, bet tam tikru mechanizmu. Tokie orlaiviai bus var tojami karės laiku, lekioti ir apvalgyti priešų pozicijas. Tam tikslui dabar valdžia užkvieta garsingus orlaivių inžinierius, kad iki vasario 1 d suteiktų planus. Už juos yra skiriamos didelės dovanos.

Ateltrystė didinasi. Imigracijos biuras pranešė, jog per lapkr. tį mėn. į š. m. atplaukė Amerikon 117.476 ypatos. Prieš tam 1.394 žmonės dėlėi įvairių priezačių butę neįleisti ir sugrąžinti atgal. Sulyginus praėjusius metus, matosi, kad žmonių daug daugiau atkeliama, nes pernai per lapkr. tį atkeliavo tik 94.621.

Iš Rusijos venos per lapkr. tį pribuvo 25.213 ypatų, milijonų tegalima buvo pernai per mėnesį. Viso per paskuti-

nus šešis mėnesius iš Rusijos atplaukė 132.992. Iš visur per šešis mėnesius pribuvo 678.374. Daugiau ant 18%.

Socijalistas perskėlija. Seattle, Wash., gruodžio 16 d. buvo susirinkusi minia bedarbių žmonių ir vietinė socijalistų kuopa buvo prisijuntusi savo oratorius pakalbėt, iš kur bedarbės atsiranda. Vienok policija prie to nedaleido: ji suėmė iš eiles net 35 kalbėtojus ir per naktį išlaikė kalėjime. Rytmetį jiems buvo uždėta užsimokėt po \$25.00 pabaudos; atsisiakius moket, jie tapė pasmerkti ant tulo laiko „leuciuogo-gaują“ prie dar bų. — Skaitytojai turi neapsirikt: teip atitiko „la'svoje“ Amerikoje, o ne Rusijoje.

Garsus socijalistas kunigas numirė. Neseniai pasimirė garsus po visą Ameriką, kunigas Thomas McGrady. Jis parašęs yra nemažai socijalistškų knygų, kurių viena yra išversta ir į lietuvišką kalbą ir išleista Tėv. Myl. Dr-tės lešomis — „Socijalizmas ir darbininkiskasis klausimas“.

Iš visur.

Kymėčių studentai kursto maištus. Augštesnėse Kynų mokyklose valdžia susėkė slaptą studentų organizaciją, kurios tikslai yra sukelti žmones prieš valdžią. Tėnykėtė inteligencija neužganėdinta valdžios deryboms su Anglija; deryboms įvykus į Kynų kraštą daugiau įsigriautų anglių kapitalistų, kurie jau turi užrieta negus budavoti gubernijose Che-Kiang ir Kiang-se savo pabirkus. Valdžia apsiatė visas mokyklas policija, burius studentų areštuoja, kitus išvaro iš mokyklų.

Kraujingi streikai. Čilil respublikoje, grispalo darba vietėse jau porą savaičių atgal iškilio milžiniški darbininkų streikai, kuriuos, anot laikraščių, vėdą iš Ispanijos atvykę anarkistai. Kaip ten nebuve, bet streikai pagimdė baisias pasekmes. Kaip paprastai, darbaviečių savininkai pasitelkė kareivius, kurie sušaudė 210 straikierių. Ir vienok teip brangiai darbininkų apmoketas streikas tapo pralaimėtas, — vėl grįžta prie darbo ant senų išlygų. — Aišku, kaip negrai yra eit į kovą nesuvisie nįjusiems ir nesupratusiems savo reikalų. Truko apšvietimo ir susipratimo.

Revolucijos prekyba. Tarp Londono ir Rusijos pasienių klezda puiki prekyba revoliucijos raštiais, ginklais ir bombomis. Anglijos revoliucionieriai tokius supakuoja įvairiausiais pavidalais, net mesinėse blėsinaitėse, ir įduodami ant laivų į ako tuos daiktus išmėlyt Rusijos pajurios, kur revoliucionierių užlaikomi jurininkai tą vėską surankioja ir nuveža į vietą.

Indijų giedros. Punjab provincijoje gresia didelis badas, nes šių metų giedros išdegino ant lanų kviečius — nuo 9 milijonų akrų užėtu tik ant 5 milijonų tegalima buvo šiek tiek javų surinkt. Upės ir ka-

nalai visai išdžiuvo, o Anglijos valdžia, ten šeimyninkaujanti, nieko nepasistengė prisirošt prie tokių atsikartojančių nelaimių prašalinimo.

Kas miestą iš žemių. Itali jos valdžia galutinai nusprendė iškasti iš žemių miestą Herculanenm, kurs atgal 1800 metų buvo Vezuvijaus ugnikalnio užpiltas drauge su miestais Pompeia ir Stabia. Pompeia jau beveik atkasta. Rasta miesto gatvės, palociai, knygynai, muzėjai ir tarp to visko daug raštų, kurie istorijon įdėjo didelį turta ir mokslinčiams davė begalinę medegos tyrinėti senovės Rymą.

Kaip valdžia baudžia savo žmogūdėjus. Berlyno disciplinariškas teismas nagrinėjo bylą tulo Horu, kurs buvo pirmiaus Aprikos kolonijose gubernatorium ir jis pats nužudė žmogų vardu Zedu. Jis tą žmogų nuogą priiše prie stalpo, žveriskai primušė ir paskiaus paliko ant saulės iškept, neduodamas maisto per 24 valandas. Kankinamasis numirė. Teismas uždėjo Horuui bausmę... užmoket 75 dolerius!

Iš lietuviškų dirvu Amerikoje

Plymouth, Pa. Mus mieste įvyko didelė „permaina“, nes iš lietuviškos parapijos, kurioje kun. Vizgirda tiek privirė košės dėl parapijonų, dabar pats jau išdumė. Tas menkas sutverimas, visokiais budais bandė seti tarpe lietuvių neapykanta, keikė kaip mokoje draugystes ir pavienius; kurios draugystės jam buvo neprilankios, tai bandė pakrikdyt. Parapijonus stačiai vadindavo begalviais. Tas gar susis keikunas teip puikiai nugaspadoravo Plymoutho lietuvišką parapiją, kad ant galo kapines išpardavė belaidodamas pusinus, o lietuviams jau nera kur laidot's; bažnyčio griuva, stogas visas nuplyšęs, vanduo visur teka; su žemė valdančia kompanija ką tik nesuvisprovojo už bažnyčią. Ant galų galo, paskutinį nedėdienį, kun. Vizgirda atsišveikindamas gerai sudavė Plymoutho lietuviams ir visoms draugystėms; net verkė, nabagas, bebiauriodamas parapijonus. Ko verkė, nežinia. Juk negali skųsties, kad išėina su tuščia kišene. Verkė ir davatkos tokio gražaus kunigėlio netekusios.

Tą pačią dieną 5-tą val. vakare, dėlėi atsšveikinimo su Plymouthu, kunigėlis įtaisė bažnyčioje koncertą, imdams po 50 c. įėjimo į bažnyčią. Mat paskutinę dieną apskrus kunigėlis nenorėjo paleist uždytą... Ar daug surinko, nežinia. Bet iš to koncerto daugelis parapijonų visai revoliucijoniškai pasipiktino. — Kadangi kunigėlis per sumą parapijonas visai iškoliojo, išvadino ištvirkėliais, nekatalikais, o čia jis pats pasikvietė teip-gi ne katalikus koncertus ir linksminasi sau lietuvių katalikų bažnyčioje. Pomažėlijan prad-da ir parapijonai suprasat, kad kunigėliai bažnyčia tur ne už Dievo pagarb-

nimui vietas, bet už pinigėlių pasidarymui namus.

Lietuvai.

Spring Valley, Ill. Siame miestelyj yra lietuvių nemažas būrelis. Dirba visai anglių kasyklėse ir gauna nuo \$25-50 (ant savaitės?) R. Pribuvusiems darbą gauti ne sunku, tik reikia prisirasyti anglegasių uniją — prisirasimo mokasi \$10. Tiesa, nemokančių dirbt-visai nepriima.

Draugių yra šios: „Šv. Antano“, „Šv. Vicento“, „Šv. Juzapo“ ir „Šv. Petro“. Tautiškos yra tik dvi: „Lietuvių Ukėsu Dr-stė“ ir „Lietuvių Sunų“. Beto yra kuopa A.L.S. ir L.S.S.

Gruodžio 22 d. „Lietuvos Uk. Dr-stė“ laikė susirinkimą, kur atsilankė ir vienas lietuvis neseniai čionai pribuvęs. Jis buvo dalyvavęs Lietuvos revoliucijoje 1905-6 m. Pajrašius draugams jis pasiiskino apie revoliucijos darbus ir jos begi. Baigdamas priminė draugams, kad reikia revoliucijos rėmimui kiekviename susirinkime kiek nors paaukauti bausmę... užmoket 75 dolerius!

Pagrybkalmė.

Leviston, Me. Lietuvių čia yra apie 40 šeimynų ir 160 nevedurių. Apšvietimas stovi žemai, daugelis nieko nežino, kaip tik girtuokliauti. Pakabinus koki laikraštį užsienkyti, arba kokią knygą perskaityt, atsako: et, ką žia — be skaitant tuos popiergalius gali pasiusti. Laikraščiu parena „Lietuvos“ 5 egz., „Kėleivio“ 4 „Vien. Liet.“ 1, „Kovos“ 1, „Zarijos“ 1, ir keletas „Saulės“. O „Zvaigždės“ tai už vis daugiau ateina, nes ją mat vėru prispiria skaityt kiekvieną priklausantį SLRKA. Apšvietusių vyrų yra tik keletas. Yra „šv. Baltromiejaus Dr-stė“, bet iš jos nera jokios naudos. Buvo susitverusi iš 25 sąnarių tautiška draugijėle. Patekus į ją daugumai girtuoklių, iširo. Žinoma, tai yra sumanėsių vyrų kaltė, kad ne susistengė tamsesniųjų prie gero patraukt. O lietuviaviegi be nieko nerimauja. Buvo sudėję pinigų partraukt kunigėli; bet tam kur užgaisavus, vėl atsiiminėja pinigų. Mes daugiau naudos turėtume iš gerų kalbėtojų atsilankymo, o ne kunigėlio.

Darbai pradėjo eit visai prastai. Dauguma tedirba vos po 40 valandų ant savaitės. Čia yra apie 10 adeklinių ir 6 čeverykų dirbtuvių. Dirbdavo po 10 val. ant dienos ir gaudavo nuo \$1.00 iki \$2.00 ant dienos.

T. K.

Hyde Park, Mass. Gruodžio 22 d., pasidaravus vietiniam draugams ir Massachusetts socijalistų rajonui, buvo parengtos prakalbos. Susirinko žmonių apie 200, tame skaičiuje buvo gerokas būrelis lenkų ir rusų. Pirmas kalbėjo rajono organizatorius Danilavėčius, iš Lynno, — apie valdžios priedermes ir dėlko socijalizmas atsirado. Antras deklėmavo eiles, Navėckas, irkalbėjo apie dabar

tinę reakciją Rusijoje, apie 3-čiąją dumą, kad iš jos darbo žmonėms nėra nieko gero tikėt.

Potam kalbėjo drg. Zubas iš So. Bostono. Jo kalbo tema buvo — Amerikos klijas kovą. Darbininkai ir darbos darvėjai bei kapitalistai yra teip priešingos dvi klijas, kai ugnis ir vanduo. — Oratoriaus išsilavinimas ir gražios iškalbos talentas daugelį net pravirkdė. Jo klausant, jauties esąs socialistu ir igauni praktišką viltį ant laimingesnes ateities. Teip sakyti, žmogų už hipnotizuoja.

Po jam išėjo kalbėti Paulov, rusas social demokratas. Jis kalbėjo rusiškai, privedė, kaip mes perėjė Vokietijos rubėzių, pakliunamė į rankas išnaudojančių agentų, kurie mus čia vilioja ir atveda į Amerikos kapitalistų rankas, kur žiauriai išmelžia mūsų dyasiškas ir fiziškas spekas, psėkui išvaro ant gatvės elgėtaut.

Draugė Zubienė padėklė mavo keletą eilučių ir trumpai pakalbėjo apie moterų padėjimą. Nurodė, kad darbininkų pačios yra vergų vergės, kad jos dar sunkiau velka kapitalizmo jungą negu vyrai. Ragino moteris organizuotis ir stoti greičiumai su savo vyrais į kovą prieš nedorą draugijos surėdimą. — Klausytojai nustebo išgirde iš moteris lupų tiek daug teisybės, ir delnų plojimu reikalavo dar daugiau kalbėti.

Drg. Pacevėčius kalbėjo apie tarptautinę darbininkų vienybę ir aiškino tuos klausimus Stutgarto kongrese svarstytus.

Prakalbų vedėjas Zavistona-ryčius uždarė susirinkimą, kviesdamas rašyti į LSS. kuopą. Prisirašė 12 draugų. Butų daugiau prisirašė, bet vienas koks ten vertelga pradėjo gėzdinti, girdi: nesirašykite, kunigas nepriims jūsų išpažinties. Vietiniai draugai jį sugėdino, sakdami: ko dar tau reikia? turi krautuvg ir neišmanėliams iškėsi visokį sugėdusį tavorą. — Istikro vertelgos, teip pasielgdami, sulauks to paties pyrągo, kaip ir Vokietijoje — tenai darbininkų reikalams priešingus vertelgas pradėta boikotuot.

Zmonės noriai prakalbų klausėsi ir dailiai užsilaike. Aukų surinkta \$3.60, lėšoms padengti. Socialistų literatūra išparduota apie \$2.00. Po prakalbų buvo diskusijos ir risimai svarbių klausimų. **Prakalbų rengimo Komitetas.**

Schenectady, N. Y. Savo laiku buvo jau rašyta laikraščiuose apie susivienijimą vietinės „sv. Kazimiero Draugystės“ su „Apšvietos Kliju — Lietuva“. Tikslai šios susiliejusios draugijos gana platus. Teip, greta su savitarpiu sąnarių susisėpimu, yra čionai varomas ir apšvietos, ukėsys tės, tautystės, ekonomijos ir savo pramonų rėmimo darbas. Atlaikyta draugijos pastangomis jau trejos viešos prakalbos: 1 ose buvo kalbėtojai kunigas ir socialdemokratas, koznas savo partijas apgindami; 2-rose kalbėjo Grigaitis ir

ragino šelpti revoliuciją; 3-ė ame susirinkime kalbėjo Amsterdamo kunigas Zidana-ryčius, kurs ragino bažnyčią statyti.

Draugija ir Apšvietos klijas gal ir daugiau butų ką gero nuveikė visuomenės labui. Bet sunku būtų tatau neturint nuosavės svetainės. Tatai kuopelė sumanesnių vyrų pasi-ryzo ir šitą sunkybę prašalinti — nutarė pasistatyt bendromis pajėgomis (kooperatyviškai) savo „Lietuvišką Tautišką Namą“. Išsiteiravę apie tą dalyką valstijos įstatymuose, nusprendė sudėt 15 sąnarių po \$100, kaip įsteigtojai (teip įstatymai reikalauja) ir paskui išleisti po \$10 akcijas. Jau keletas draugų susirašė, pasizadėdami paimt jau ant \$1200.00 vertės akcijų. Apšvietos klijas 8 sąnariai užsirašė po šimtą dėt, o 15 ka akcijas pirkt; teipgi ir „sv. Kazimiero Dr stė“ žada \$100 duot. \$360 00 jau guli bankoje, ir laukia didesnės sumos, su kuria galima butų pradėti darbą.

Kad toks sumanymas yra savo laiku ir kad Shenectadiems jį įvykinus bus nemaža nauda, tai jau nebereikia nė darodineti. Užmanyme Name, visų pirmu po „Apšvietos Klijas — Lietuva“ priežiūra bus įkurta šios apšvietimui reikalingos įstaigos: knygnas, savitarpinio lavinimosi mokykla — augusiems ir vaikams ir kitokios dorėškas visuomenės proto auklėjimui žaislės. Paskui bus erdva ir paranki vieta įvairioms sueigoms, susirinkimams, baliams, vestuvėms ir t.t. Ir todėl širdingai yra kviečiamos visos vietinės draugystės ir pavieni vientaučiai su savo skaičiu prie to prakilnaus užmanimo prisidėt. Vi-i prisidėję, vedime „Lietuvių Tautiško Namą“ reikalų turės balsą.

Vienybėje ir apšvietime yra mūsų galybė. Taigi tikimes, kad vietiniai vientaučiai simpatiška ant mūsų užmanimo atsiliers ir delei savo naudos paduos mums delną.

Pasšventę tam aukštam tikslui ir su vilčia jo įkunijimo, rašomies varda tuotartarpinio komiteto,

J. P. Eydintis, 430 Veeder Ave, Schenectady, N. Y.

So. Boston, Mass. Gruodžio 16 d. lietuvių svetainėje atsibuvo prakalbos, vietinės socialistų kuopos parengtos. Pirmas kalbėjo drg. Antonov. Tema buvo: apie šių dėtų sugėdu-į rėdą, apie socializmą ir mūsų vadovus, ypač dvasiškvočius. Kalba Antonovo tėsėsi apie pusantros valandos, visiems patiko ir gerą padarė įspūdį.

Potam buvo perstatytas drg. P. Dubickas. Kalbėtojas nustebo bostoniečius savo rimtumu, — nė vienas kalbėtojas Bostone nepradėjo teip rimtai savo prakalbas, kaip drg. D. Jis gražiai išaiškino, kaip Chicagos ar žyvskupas Quigly, kalbedamas apie darbininkų skurdą, nurodė priežastį jų „pačių išvirkimė“. — esą, žiurėkit: 20 milijonų darbininkų šeimynų pralake per metus 2 milijardu dolerių, o

kapitalistai pragėre (temykit: kapitalistai pragėre, o darbininkai pralake!) tik pusė milijardo dol., begėdiškai užtyledamas, kad kapitalistų tera tik 250.000. Toliaus papasakojo apie bilijonieriaus Rockefellerio atsiradimą. Jis iki 18 metų amžiaus dirbęs, kaipo prastas darbininkas. Bet nuo to laiko (kokia 40 metų atgal siekiant) jau surinko \$1.000.000.000. Ar teisingai jis surinko? Dvasiška ir svietiška valdža sako, kad jis tą milžinišką lobį „kruviniu prakaitu“ uždirbė. Tas yra netiesa. Jo lobis yra darbininkų kruvinu prakaitu užpelnytas, šimtais ir tukstanciais gyvasčių apmokėtas. Jei jis norėtų su visuomene atsistėti, tai kad ir visą savo tą bilijoną atiduotų, kad ir pats metavotų šimtus metų, tai jis tiek dar teatsilygintų, kiek reikią vaudens lašas į jurą. — Kalbėtojas teip gražiai ir aiškiai nupiešė visas Rockefellerio „geradėjistes“, kurias jis Amerikos darbininkams suteikė, kad daugumai klausytojų emė asaros riedėt.

Kadangi kalbės nusitėsė iki vėlybo laiko, tai aukų rinkimas nebesuspėta išaiškint. Zmonės skubino namo ir surinkta tik \$4.55, iš kurių apmokėjęs \$300, už sveitainę už pliakatus \$1.50, liko tik 5 c. — Į vietinę soc. kuopą prisirašė keletas draugų.

Gruodžio 17 d. vakare, draugai Antonov ir Dubickas užsaulė viešas diskusijas, kuvel kuopnikiausia nusisėkė.

J. P. Raulinaitis.

Chicago, Ill. Čia lietuvių sulaukus rudens pradėjo smarkiai darbuotis, nepaisant ir krizio, vienai ligonbučiui rengia statyt, kiti apšvietimą platiną parengdami moksliskas prelekcijas. Aušros Dr stė šį rudenį parengė jau net 4 risas tokias prelekcijas: iš tų visų viena verta paminėjimo; pakeltas joje klausimas liečias visą Chicagos lietuvių judėjimą.

Gruodžio 15 d. skaitė prelekciją D-ras Butkevičia. Tema prelekcijos buvo: „Kokius mums reikia?“ Zmonių susirinko nemažas būrelis. Prelektantas aiškino apie mokslo naudingumą ir atkreipė atydą ant matų kudičių auklėjimo, kurio vienok pilnai neišaiškino kaip turi būti kudičių auklėjimas vedama. O gaila. Tiek klausimas šiandien mums tiek lygiai reikalingas išristi, kaip ir mokyklų steigimas. Toliaus prelektantas buvo pradėjęs apie gyvųjų išsivystymą, bet ir to neuzbaigė aiškinti; pradėjęs ir neišaiškines apie bakterijas uzvedė kalbą apie visai neįeinantį į prelekcijos temą dalyką, butent apie rengiamą, jį Chicagos lietuvių ligonbutį.

Pirmiausia išpeikė kitus ligonbučius, pavadindamas juos bizniavomis institucijoms ir nurodė, kad nė vienas ligonbutis neturįs geros laboratorijos ir neesą „moksliskai“ rengiami. Lietuvių ligonbutis busias „moksliskas“. Čionai vienas iš publikos, gerai žinąs dalyką, pasiškino apie rengiamą ligonbutį, ir nurodė, kad iš to ligonbučio tiek lietuviams naudos turės, kiek ir iš kitų

visų; kilo triukšmas ir protestai prieš prelektantą, — už varimą agitacijos už korporaciją; pagaliaus liko visi atmeta visi ginčai už ligonbutį arba prieš. Toliaus prelektantas pradėjo uždavinėti klausimus iš skaitytos prelekcijos; bet ant savo nelaimės, prelektantas negalėjo ir klausimų gerai išaiškinti; teip va: užklausus apie bakterijas, atsakė, kad jis esą nebaigęs pilnai mokslo ir nesuprantas lietuvių literatūros. Tada kas ten iš publikos patarė, pirma išsimokyt, o paskiaus kitus mokyt. Kasgi užgimė, kad ne tiesa buvo pasakyta? Mūsų prelektantas yra didelė garbė, kad pasišventėia mokyt prastus žmones. Bet mokytojai turi atmint, kad yra daug artėsiųjų ir reikalingesnių daktų žmonėms dažinot; tie daktai ir patiems prelektantams būna lengviau suprantami. Dabar, užduot klausimą: kokius mums reikia? neuit ant bakterijų ir ant galo nė apie jas neišaiškinti!.

Prieg tam, si prelekcija, matomai, buvo ne kas kitas, kaip tiktai pridengta agitacija už ligonbučio korporacijos reikalus. Kaip tokia, vėl nebetenka savo svarbos.

Kada mūsų mokinėsnis vyrai pasišvės tikriems žmonių reikalams, tikram mokslui, o ne agitacijai už korporacijas? **Chicagoietis III.**

So. Chicago, Ill. Mainosi laikai, o su anais sykiu ir žmonių budas. Tvirčiausi tikybos stulpai ir dievočiams lietuviai pradeda jau krypti iš „kelio“, kuriuomi juos mūsų kunigėliai vedą dangaus karalystėn. Ir įstabiliaus dalykas yra tame, kad juo kur kunigas tykešnis, ramesnis, ten ir lietuvių ramiai sau miega, nesirūpina nė apie mokslą, nė apie ateitį. Bet kur tik kunigas ima nervuotis, keikti bedievius, mokslą, partijas ir t.t., tai tuoj tenai atsiranda daugiau visokių bedėvių ir socialistų. Kunigas tuomi geriausią agitaciją padaro ir savo priešų darbą uzvaduoja.

Girdėtis teip dedanties kitur, teip-pat yra ir pas mus, So. Chicagoje. Čionykės parapijos kunigas A. Petraitis yra mūsų agitatorium. Jis vis simanė perėkieti vietinę Am. Liet. Sus. 74 tą kuopą. Kad jau Susiv. sąnarius siunčia pamoksluose į visokias prapuo lingas vietas, kur ten po žemė esančias, tai to dar jam pasirodė neuztenka. Sumanė dar kiteit, radikaliskian veikti: kada lapkričio 17 d. minėta kuopa parengė savo vakarą, tai kunigėlis tuoj parengė tą pačią dieną irgi savo balių. Manė mat pritraukt lietuvių ant savo česnių. Kuopa užskvietė tą vakarą J. Vizgirdą su magiškoms štukomis pabovytį, tai klebonėlis nedėloje magiką ir kvietėjus iškeikė — esą visi tie tautiečiai mat jį velnią tiki, — neikit daugiau į kipsų susirinkimus!.

Bet visi tautiečių persekiojimai nueina po plynių. Zmonės žiuri, klauso ir juokiasi iš kunigėlio, kuris savo balius stengiasi parodyt šventeniais negu tautiečių organizacijų. Ir susipratimas tarp žmonių, kad ir palengva, plačiai skatinja ir auga.

Netverdamas piktume klebonėlis pradėjo kabinetis priepatų, ypač prie jam nepalankiųjų vertėvių, kuriems mat gali materijališkai užkenkti. Pradėjo net viešai ypata iškeikinet. Teip, kelinta savaitė pagerėčium pamoksluose perkrautinėja gyvenimą barzdaskučio, B. Justulio. — Uzmirsta mūsų žmonių mokytojai, kad ypata išvardijimas ir jų užsiėmimui kenkimas net ir valstybės įstatimais yra pribaudžiamas. Viskas mat pas juos už nieką — įstatymai, dora, etika, bytik žmonių skambančius dolerius apvaldžiatot. . .

B. Fasulis.

Fort Monroe, Va. Matyt kad „Dede Samas“ (teip iš juoko Ameriką vadina) nebe užsitiki savo numylėtai Japonijos valdžiai, už kurią einant ruso-japoniskai karei labai užstojo. Išplaukiant šarvuočio laivynui iš čionykščio porto ant Tykioje Okeano kelionės, likosi prašalinti nuo laivų visi japoniečiai, kurių daugumas iki šiolai čionai tarnavo kaip virėjai ir oficierių tarnai.

Karėvis.

Tev. Myl. Dr. reikaluose

Wanamie, Pa. Mūsų kuopa, laikė susirinkimą ir užsi-mokėjo metieč sąnarinę. Pini-gų išdininkui nesiūsimė, kolai neišduos apyskaitų.

Į centro komitetą skiriame: prezidentu J. Ilgaudą, išdininku J. Kazakevičių, sekretorium — iš mūsų kuopos, P. Sarpalių. Literat. Kom teta meldžiame ir ant toliaus tuos pačius patarnauti. — Podraug paduodam draugams sumanimą, kad naujai aprinktam komitetui butų pavesta pagaminti nors menkos vertės TMD es žymeles, kurias galeitų kiekvienas sąnarys nešiotis.

TMD. Komitetas.

P. Sarpalius.

Plymouth, Pa. Vietinė, 3 čia TMD kuopa, susirinkime gruodžio 22 d. pirmiausia sutvarkėme vietinius reikalus — išrinkom kuopos viršininkus: pirmesdžiū J. Simanavičių, sekretorium ir išdininku M. Alytą. Nutarta laikyti susirinkimus reguliariškai, kas mėnuo antrame panedėly, vakare, po N. 224 E. Main str., paprastoje vietoj „Vienybės“ ofise. Sąnariai meldžiami tą įsitėmyti ir pributi paskirtais laikais.

Potam tapo skirti centro viršininkai; nuskyrėm: prezidentu B. K. Balevičių, Valparaiso universiteto studentą, išdin. F. Mikolainį iš Thorp, Wis.; į literat. komitetą — J. Ilgaudą. Organu meldžiame „Vienybės Lietuvnikų“ ir ant toliau patarnauti.

Sekretorius M. Alyta.

PERŽVALGA.

— Beširdė giltinė pakirto dar vieną Lietuvos prakilnų vyrą: gruodžio 8 d. Zakopane (Galicijoje) pasimirė rašėjas

Jonas Billunas. — Velionis buvo rašėjas revoliucionierius, ir nors neišsiskyrė viešai į katrą nors iš dabar eančių Lietuvoje politiskų partijų, tečiaus jo plunksna rupestingai sekė paskui gyvenimą Lietuvos žmonių ir judino įvairiausius klausimus.

Vilniaus „Ziųjų“ 189 n re randame p. Petkevičiaus paduotą projektą, sulyg kurio turėti bet sutaisytas „Lietuvių Moterų Susivienijimo“ programą. Ant to projekto „LMS“ tikslas susideda iš ekančių 4-rių dalių, viena kita papildančių: 1) pagerinimas moterų buvio, politiskų, visuomeniskų, juridiskų ir ekonomiskų teisių iskovojimu; 2) pakėlimas Lietuvos tautiskos kultūros; 3) pakėlimas apšvietimo visų gyventojų, o ypač moterų; 4) sulyginimas visų moterų teisių su vyrų teisėmis. — Gaila, kad stoka vietos tuotartapu mums neda-leidžia priversti ir p. P-tės nurodymus (kurie yra platoki), kaip tokie tikslai turėtu būti vykdomi. Vienok, kadangi tas klausimas dar tik naujai mūsų gyvenime pakeltas, ir juomi interesuojasi ir lietaves amerikietės, tai manome, kad reikės dar ne sykį prie jo sugrįžt, ir netik trumpais paminėjimais, bet ir tam tikrais straipsniais. Laivės judėjimas mums brangus yra visokiuose apsiėreiskimuose.

— Blogai, kada laikraščiai tik pavirsiūm perbėgė naujus raštus išduoda recenzija „Vilties“ 22 n-re recenzentas, kalbedamas apie D-ro J. Sliu-po neseniai išleista knygutę: „Lietuviai“. Ar gerai kelias žengime priekyn? — siap sako: „Knygelė įdomi ir pačiu laiku. Tai bene pirmas rimtas ir status. . . pažvelgimas į mūsų socialistų darbus“. — Matyt recenzentas viskam pritarią; kad ir biauuras, bile tik prieš socialistos rašoma. Jis pralėdžia lengvai pro savo cenzurą net tokius žodžius minėtoje knygutėje, kur iškolioja socialistus tokiais žėdeliais, kaip „buliai“, „šik-oriai“ ir t. p., už kurinos, valdžia ži-uodams, vargiai leistų knygutę krasa siuntinet. O čia drašai ima sau ir rekomėnduoja visuomenei kaip „rimtą“ veikalą. Žmogus nusipirkęs, skaitys ir mokysis kaip reikią „rimtai“ socialistas pakoliot. Nebunant net partiviskais, negalima praleist tokių recenzijų neteisėngumo ir pagaliaus bledingumo.

— Laikraščiuose jau ankščiau buvo rašyti, kad Vilniaus lietuvių sumanė pasistatyt „Lietuvių Tautos Namus“, kuriuose patilptų: 1) salė teatrims ir koncertams su reikalingais tam kambariais; 2) salė skaitymams ir susirinkimams; 3) mazėjus; 4) vėšas knygynas; 5) salė skaityklai; 6) salė dailos parodomis; 7) nuo 5 iki 10 kambarių draugijoms ir profesionalinėms sąjungoms ir 8) kambariai atvaziuojantiems svečiams. Surinkimui ant to pinigų ir visam įkunijimui tos įstaigos tapės įkrintas tam tikras iš 10 ypatų komitetas, kurs ir at-iskaukia į visuomenę paremt (Užbaigta ant 6 to pusl.)

materijališkai. — Kad tikslas puikus ir daug vertesnis lietuviams, negu vienuolynas, tai jau ner ko daug aiškint. Vienok, kad ir va mūsų kupigėliai, reklamuojantys save „grynais patrijotais“, nė žodelio neprasitaria į žmones, kad „Liet. Taut. Nam“ sumanią remtų; pasikakina šiuosty mu lietuviams kišenių ant vienuolyno.

— „Lietuvių Dailės Draugijos“ komitetas apskelbia, kad sumanytoji dailės paroda gruodžio pabaigoje neįvyksianti. Atideda ją ant 15-to vasario.

VIETINIS ŽINIOS.

— New Yorke, 338 Šesta gatvė, dievota moteriškė Byrnes pasitaisė stujos altorėj ir pavalgius kalėdų pietus suklopo melstis. Umai iš kazi kur nuo altorėjo pagavo jos plaukus ugnis ir uždegė. Ji gyva iškepė, namai gi pasisekė ugnagesiams išgelbėt.

— Biednesnių gyventojų eryty, vadinamoj „East Side“, New Yorke, iškilo įdomus stubų reandauninkų streikas, — susivienijio ir pareikalavo nuo namų savininkų, kad numuštų po 2 dol. mėnesiui rendos. Jei gu tie nenorės, tai gyventojai žadėjo visai nemokėt rendų ir eit kolektyviškai į teismus. Kadangi teismai labai ilgai traukiasi, tai savininkai ir užsileido, — po 1 dolerį rendos ir nuleido. Rendauninkus organizavo tula moteriškė — Paulina Newman, 1,717 Madison Ave.

— Gruodžio 22 d. New Yorke policija, pareikalavus rusų stačiatikių vykupui, su areštavo šešis iš Rusijos paeinančius žydus laikraščiu nešiotojus. Vykupas skundėsi, kad jie prie cerkvės durių pirdavinėją revoliucijinį laikraštį „Ruski Golos“, Magistrate suimtuosius paleido, pataręs su laikraščiais prie cerkvės durių nestovėt. Šie sa kosi savo darbo neliausę.

— Pereitą savaitę nzsidarė New Yorke veikli žydu labdarības draugija, — „United Hebrew Charities“ delei išsiėmimo fondė. Umai miestas pajuto, kuom šita draugija New Yorkui buvo — apie 5.000 biednų žydu ji kasmet sušelp davo; miestas tų biednų nematė, iki jie anadien pasipylė po gatves savo pašalpos netekę: duslingi, džiovininkai, neregliai, našlaičiai, išbadėję našlės su kudikiatai, jauni išdriuveliai, sumišo su New Yorke šilkimėmis skrybelėmis, pančiakaitėmis, ruadiniais pilvukais ir paukuotais automobiliais. New Yorke yra apie 600.000 žydu, bet jie savo vargdienių sušelpiti nebeįstengia.

— Bedarbės New Yorke išmetė ant gatvių dideles minias žmonių šią savaitę apskaitoma čionai neturinčių darbo 100.000. Bet kas blogiausia, tai kad bedarbiai nebeteko ir pastogų. Apie 30.000 žmonių, sakoma, nakvoja po pieglau das, pabriky ir geležinkelų pašūre. Kas jiems duoda valgyt, nežinia. Miesto valdyba sumanė sušaukt visų labdaringų draugių konferenciją ir

pasiteiraut, bene galima kuom vargdieniams palengvjt. — Brooklynė kriminalistų skaičius teip sparčiai augo, kad nebeuženka kalėjimų. Todėl gruodžio 27 d. šerifas Hobley apžiūrėjo ir ketina nuomot didelį budinką ant 113 Schermerhorn gatvės, kurį pavers į kalėjimą.

Iš Lietuvos.

Vilnius. (Mūsų koresp.) Lapkričio 25 (8) d. Vilniuje pirmą kartą tapo ant scenos pastatytas naujas originališkias p. G. Landsbergio parašytasis veikalas „Blinda“.

Apie jo vretę, turinį ir su lošymą turbūt bus plačiai parašyta lietuviškuose laikraščiuose. Aš abelnai tokia me spektakliuje, matydamas lietuvių judėjimo vaisių tik džiaugiasi ir gėrėjasi, nors tai šia, tai čia girdejau mažus neužsiganėdininimus ruo publikos; bet kas šiandien visus pakakins? Dar gi kartais kai kas tai iš nesupratimo arba pavydo peikia, — dėl to tik peikia, kad nepagirti... D-ro V. Kudirkas vdkaras. Lapkričio 24 d. (7) buvo Vilniuje D-ro Vinco Kudirkos atminčiai „Ziburėlio“ įsteigtas vakaras.

Buvo deklemuota, griežta ant smuiko, skambinta ant fortepiano, skaityta referatai, dainuota dainos, — tarpe tų „Lietuvos gimnas“.

Vakaras gana buvo įspūdingas, nors žmonių neper dang atsilankė. Priežastis mažai pribuvimo žmonių, tai rengimas ant rytojaus 25 (8) d. „pašalpiečių“ spektakliaus.

Negvildinėjus to vakaro nė iš kairės nė iš dešinės pusės, juo, kad aš didžiai brangui nors mažiausių Lietuvos žmonių krustelėjimą; aš tik noriu su skaitytojais pasidalinti įspūdziais, kokius aš jaučiau lankydamas šį vakarą.

D-ras V. Kudirka tai buvo didis mano mokytojas; ne tik mane jis išmokino savo raštiais Lietuvą mylėti, bet jis visos Lietuvos žmones mokio tai daryti. Tad šiam vakare išgirdęs viešai apie jį kalbant, atsiminiau savo kudikystės dienas, atsiminiau jo raštus, atsiminiau jo mirtį, jo paminklą ant jo kapo stovintį paveiksle nulažto aržuolo, jo sunkų gyvenimą — vargą — tas viskas man širdį teip suspaudė, kad nejučiomis išsiveržė iš akių kelios ašaros.

Šiandien jo parašytąjį Lietuvos gimnų kai uždainuoja, tai miestų akmeniniai rumai dreba, o prieš tris-penkis metus, zveriskose Maskolijos biurokratų akise tie keli žodeliai, lietuvių širdis šildantieji ne išsiteko vietos — nedavė juos išrėžti ant akmens gabalėlio ties jo kunu padėto, kur išsiloj žemeį prislėgtas mūsų tėvynainis. Lietuvos visuomenė, prabudusi iš amžių miego, pastatė jam paminklą. Jis gyvendamas vargą kentė, bada vo ir be laiko nužengė kapus. Tuo laiku Lietuva, sapnuodama apie posmertines dangaus linksmybes ir didias peklos baisybes, nepažinojo savo išganytojo. Tas iš pat vystyklų

ligi grabo vilko sunkų gyvenimo jungą, kurį savo Lietuvai pasišventimu dar labiau ap sunkino, kad pačioje savo jaunystėje po jungo sunkybė sugriuvo, kaip stulpas iš po tėvynės namų sienos.

Šiandien to dviasios milžino kuno vos tik sauja dulkių. Naumiesčio kapinyne — žeme prislėgtų likusi... Tas nenaujiena. Visu gyvunų toks pat likimas lankia, bet jo dviasia apglebus visą Lietuvą, visos Lietuvos žmonių širdis šildo ir kuria krutinėse užsalėlių tėvynės meile.

Šiandien tėvynė Lietuva savo šildytojį atsiminus idusauja visa krutinė ir išrėškia didį gailęstį, kad „jo šiandien nėra tarp mūsų“, bet jau po laiku Jis negirdi, nejaucia, nemato... Lietuva! Tu gyvuosius jo pėdoms sekaučius ne užmiršk!.. Tik tuom atsilygin si velionio liekanoms.

K. Stiklelis.

Vilnius. Bylos. Lapkr. 16 d. teismo rumas nagrinėjo ruki niškių byla. Netoli Vilniaus Rukiunių parapijos žmonės beveik visi pirm 2 metų priėmė katalikų tikejimą, o užėjus laisvės dienoms, gruodžio mėn. 1905 m. užmanė virtusią iš bažnyčios cerkvę vėl padaryti bažnyčia. Nieko iš to neišėjo; ko norejo, neįvykino, vys kupas nepalaikė. Darė tai ramiai, sumišimų nekėlė, vienok juos visus padavė teisman; tik dabar tą bylą tenagrūnėjo. Iš 11 apkaltintųjų 5 nubaude 1—2 mėn. kalėjimo.

Mirties bausmė. Nagrinėta Sergejevo byla, užmūšusio policijos oficerių Fiodorovą. Teismas pasmerkę pakarti General gubernatorių patvirtino tą nusprendimą.

— Lapkr. 19 d. karo teismas nagrinėjo bylą V. bei O. Štamelių ir Jarulskio, kurie ties Šauliais sužeidė policijan tų, norėjusių juos suimti. V. Štamelį ir Jarulskį pasmerkta nužudyti, o O. Stamelį ant 12 metų kalėjimo. Teismas prašė vyriausybes numazinti bausmę visiems.

— Ponai leidžia čionai žmonių apkavilimui „Zorza Wilenska“, laikraštį. Panašų į „Ned. Skait.“ Dabar jiems pritruko lėšų; galvoja, kaip jį palaikyti.

Vilnius. Moterų rubų siu vejų streikas, tęsėsis 2 mėn., pasibaigė darbininkų laimėjimu. Reikalauta tarp kito, kad darbdavys derėtųsi ne su pavieniū da bininku, o su jų draugijų, kuri išdirbs sąlygas ir sulyg. sąj.

Kaunas. Nedėlioį 18 lapkr. čionai buvo pašvensta ir iškilmingai atidengta „Saulės“ įsteigta mokykla Sančinose, Kauno priemiestyje. Susirinko daug žmonių. Laukė gubernatoriaus atvažiuojant, kaip buvo pakvieta, bet tas negalėjo pats atvažiuoti, nes buvo pakviestas Peterburgan, o savo vieton ateituntį laiską.

Kunigas Alšauckas, Karmelity bažnyčios klebonas, perskaitė gubernatoriaus laiską. Skaityt jam skaityti salęj su skambėjo rusų himnas — „Dieve čarų sergok!“... Mazi vaiteliai, matomai, gerai buvo

prisirengę prie to, nes kuopuikisusia užgiedojo.

Joniškis. (Šiaulių pav.) Ropininkų sodžiaus ukininikas turėjo vaikesą; atėjo laikas jam stoti į kariumenę. Važiavo į Šaulius ir prašo algos; ukininikas prašo palaukti, nes sako neturįs. Vaikeso į kariumenę nepaėmė. Pagrįžo atgal, bet jau reikalaua algos. Sietiek įgėręs buvo. Pradėjo kriušti langus, o paskui atsigu lė jaujoj. Ukininikas vistiek algos neatidavė, o atsikeles nūvyko į Joniškį, parsivežė urėdniką ir sargybinį; šitie prilupė jį nagaikomis ir išvežė į Joniškį, o iš ten palaikė kelias dienas, į Šaulius. Ukininikas nenusiskriaudė savęs: at rado, jog jo langai verti 38 rub.; o kadangi visos algos 42 rub., tai belieka gražinti 7 rub. Gerai uzdirbs Motuza, širdį nuramįs, atkeršijęs dar bininkui dvigubai: jį plakė policija, o dar ir teismas bus.

Kalvarija. (Savalkų gub.) Šnipo galas. 18 lapkr. vakare, 6 valandą tapo nušautas 7 bratuningo kulkom vienas šnipas, žydas, buvusių „Socijalistų—Revolucijonierių Partijos“ narys. Jis gerai žinojo Kalvarijos ir Senapiles organizacijas tarp žydu, važinėdavo į Kauną ir į Vilnių, tankiai vaikščiodavo su žandarais. Užmušėjas pabėgo.

Plungė. (Telsių pav.) Pas mus atsirado agitatoriai, kurių nesitikėjome. Kareiviai, pagrįžę iš neramiųjų kraštų, ima pasakoti, kaip ten kruta ir ju dā, sako, kad butų gerai to paties ir pas mus sulaukus. Kitai sakant, kareiviai pakviesti kitų malšinti, patįs skelbia ką kita, negu vyresnybė nori.

Kalvarija. (Telsių pav.) Jau valanda praslinko, kaip žmonės pabaigė laukų darbus; dabar jau, rudeniui baigiantis, skaito save turtingais visiturintieji žemės sklypą: kolai, dar neišpardavę gautųjų tais metais vaisių. Samdomiesiems darbininkams metų geresnių nebuvo, nes jie, ką suderėjo su darbdaviu, tą tikta ir gaudavo, — nors ir daugiau javų užderėtų, daugiau laukų nūdirbtų reikėtų.

Prasidėjo jau ir kalėdojimas. Kunigai kalėdodami, labai „apšvietimą“ platina: daug knygų dovanoja, vis šv. Kazimiero draugijos išleistų, ir joms panašias, kurios ir ponams ir kunigams ir valdžiai geros.

Teip-pat ir Alsedžių urėdnikas bandė pakaledoti. Atvažiavo į Kalvarijos m. 10 d. lapkričio mėn. pasimė miestelio dešimtininką Dobravol ski, stropų valdžios tarną, ir nuėjo į monopolį kiti vietinio mokytojo D. Kulakovskio. Jieškojo pas jį šautuvo, bet nerado; paskiaus vjo prie Viršilos, miestelyj teip-pat gyvenančio, bet pas Viršilą teip-pat nieko nerado, paskiaus bėgo į laukus, kur buvo Viršilos daržinė su šiaur dais, bet šautuvo nė ten nerado. Už tą vargą, nežinau, ar gavo ką kalėdos. Vakara, jau temstant, pasiemęs kita dešimtininką, K. Visniauskį, urėdnikas nūvyko į Gečičių kai

mą pas ukininą S. Miką, — teip-pat šautuvo teiraudamos. Bet ten, sako, visai nebekrėtęs: žinojo, kad bus krata be reikalo. Pasikalbėjęs su ukinin ku žadėjo protokolą surašyti Alsedžiuose ir liepė tenai atvažiuoti pasirašyti, kad nieko nerasta. Už tą vargą Miką ponui urėdnikui davė kalėdos purą avizų. Negerai urėdnikas daro, kad nepasirako, kada atvažiuosias, butų galima pasitiekiti pietų ko-nors.

Seda. (Telsių pav.) *Kontrabanda atrado.* Pėtnyčioje sp. 9 d. policija ant turgaus vaikštinejantį škaplierninką V. Jušką pasivadino pas urėdniką, kurs pasakė, kad jam nevalia pardavinėti jokių kalendorių ir knygu be tam tikro gubernatoriaus leidimo. Paklausė Juškos, kur tas maišelis sū raštais, kur parsinešei. Ir nūjo krėsti pas vieną žyda, kur buvus padėta ta kontrabanda. Ir atrado palovįjį pės žyda tą maišelį, jame rado 100 ekz. kalendorių Jakavičiaus Rygoj išleistu, 10 elementorių, keletą maldaknygių ir keletą kitokių, bet vis nepirmėviškų knygučių. Žmogelį nugabeno pas antstolį, maišelį ir tas apžiūrėjo, rado, jog ten esama negerų daiktų; kalendorių negražino. Juška, atsiklaupęs ant kelių prieš antstolį, meldė gražinti: sakėsi jau sekma diena einant, kaip nevalges esąs, meldė gražinti. Antstolis pasakė „tu užsiimk su kitokia budo škaplierninkyste“. Juška sako antstoliui, kad kuniagai jo darbą paveržė, jie pelnasis su škaplieriais. Nieko nepesės išėjo. Ant rytojaus Juška vyksta pas antstolį prašyti, kad duotų keletą skatiukų ant maitnasties; rado jį tebemiegantį, meldė jo padėjęjo. Bet šis pasakė: „Eik darbo dirbt“. Juška atsako, kad dar bo nebėra, „tai paimk virvutę ir pasikark“ — atsakė antstolis padėjęjas. Paskiaus knygas išsiuntė pas pavieto viršininką ir ten Juška vyko melst, bet ir tas teip-pat apie leidimą gubernatoriaus minavojo. Kur hereikia dingti žmogui? Nusipirkto Mazeikiuose, manė pelytytes ant maitnasties; par davoti neleidžia, gubernatorius leidimo teip-pat jam neduoda, nes esąs buvęs kalėjime bene Rygoj. Vieną tikta rodą gavo nuo antstolio padėjęjo, kad galis pasikarti.

Papilis. (Ežerėnų pav.) Kunigas Pšijalganskas, gaudamas svetimus laiskus, neturėdamas savų, ima ir juos skaityti. Gal buti ir neteip nuobodu vienam, turint ką skaityti, tik ar negalėtų kitus daiktus pasiimti, kaip antai: laikraščius, knygas; ir pats pramoktų ir kitiems širdis neskaudėtų, kad jų sekretus žino klebonas.

Tirkšliai. (Telsių pav.) Spalių 10 d. policija atvykusį į Plienakių kaimą, suėmė Antaną Taurinskį. Šis buvo pirmiaus paleistas ant parankos, o kaltino už nusizengimus prieš valdžią. Dabar vėl suėmė, išrado jam naują bylą: kaltina už agitaciją 1906 m. tarp kareivių, ir už vietinio monopoliaus bonkų (butelkų) dauzymą, teip-pat 1905 m.

Dabor A. Taurinskis sėdi Telsių kalėjime. „Zarija“.

Mūsų žingunė.

Įėjo šie rankraščiai: F. J. Bagocius — „Gyvenimas ar mirtis T. M. Dr. tai?“, Petras Cicilikas — „Kritika ant kritikos“, J. nas Sanaroviča — „Visi protestuokim!“, Menkulis — „Zibintuvai“ ir „Pasiryžimai“ (eiles prozoje); „Spėka pakilk“ ir „Drauge“ — eiles. Mikitas — „Boga nuo vilko, užbėga ant meškos“.

Krasos dėzutė.

J. P. Eydmitai. Apie „Lietuvių Tautišką Namą“ Schenectade sumanimą atspauzdiname. Kita sumanimo pusė, butent apie tokį pat namą Lietuvoje ar Amerikoje, mums buvo nevysai aiški. Todėl tą vietą aplėdziame. Jeigu tai yra naujas, kitas visuomenei užmanimas, meldžiami parašysite vėl apie tą, ne į korespondencijų skyrių.

A. B. Strimaitė. Am. Liet. Susivienijimo reikaluose straipsnelį atspauzdinti negalėjome, nes jis turi grynai oficiališką pobūdį. Tokie komisijų nutarimai tik organe tebūna skelbiami. Organas dabar yra „Darb. Viltis“, o po naujų metų regis ir nuosavys ALS. organas pradės eit.

Nuskriaustiesiems. Iš tikro, anot Tamistų, gėdga tos Bostono šapukės darbininkams, kurie neuzstoję už nuskrįaustų darbininkų“ ir net prieš kitus protestuoja, kada jiems per laikraščius išmėtinėja. Bet kadagi tas viskas atitiko Bostono ir protestas buvo „Keleivijė“, tai ir kontraprotestas privalo vėl jau ten pat buti paduotas. Netalpiname.

Pajieskojimai.

Pajieskau Lauro Marčiukaičio 18 metų kaip Amerikoje; Savalkų gubernijos, pavieto Jievaravo, gminio Mariampolės, kaimo Bukonio. Kas apie jį žino, malonės duot žinią ant šio adreso: Ona Marčiukaičiūtė, 413 So. 4-th st. Baooklyn, N. Y.

Susirinkimai.

Draugystė]. „Sviesos ir Mokslo“ laikys metinį susirinkimą nedėlioje 5 d. sausio 1908 m. 2-ą valandą po pietų; po N. 73 Grand str. Brooklyn, N. Y. sveitajėje p. Draugelio. Užkviečiam visus draugus ir pašalinius noriančius prisiršyti prie draugystės „Sviesos ir Mokslo“ atsilankytį susirinkimą Komitetas.

„Aušros“ Draugystės susirinkimas bus sausio 5 d. 1908 metų, nedėlioje vakaro ant. 7:30; „Vienybės Liet.“ redakcijoj 120—124 Grand str., Brooklyn, N. Y. Y.

Visi, kurie nori sušelpiti mokslo sinančius, yra kviečiami atsilankyti ir prisirašyti prie „Aušros“ Dr. — Prisirašimo \$1.00, mėnesinė mokes tis 25 c.

Pranešimas.

Yra tai pranešimas, kad knyga „Raitas“ netrukus jau apleis spaulę, ir kad už numazintą prokė, tai yra 1 dol. tada nebus galima gauti, bet reikes mkkėti 1 dol.-50 cen. Uz tai kad paskutinis toks pranešimas. Tad kurie norite tą svarbų veikalą gauti pigiau; tik už 1 dol., tai pasiskubinkite prisūsti pronomerata, kol dar laikas, nes tuojaus jau bus pervėtu. Pasinaudokite iš paskutines progos ir kad paskui nesakytumėt jog nežinojote apie tai. „Raitas“, yra labai pagedaujama ir žingėidi knyga, kurą apsvieciama bei mylinti naudiagos skaitymus — gerų knygų ant šios puola, kaip mūsų aut medaus. Kurie dar neuzirašė šios knygos, lai pasiskubina. Siųsdami pronomerata, adresuokite ant illeistojaus vardo, teip: J. Naujokas, Madison Sq. Sta. box 167, New York, N. Y.

LAIKE NELAIMES.
Išnarštime ir išsukime kokio sa-
nario vartok remai

Dr. RICHTER'S
Anchor Pain Expeller.

Palengvina, uszėdo ronas. Laikik
visada namie, ir žiurek kat butu
su mus zenko ankeru ant vyzėaus.
Visi aptiekorei parduoda po 25 ir
50 centu.

F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl St., New York.

VIENYBĖ Telephone 1406 Greenpoint.

VIENYTELĖ LIETUVIŠKA
APTIEKA
VINCO DAUNARO,
132 BEDFORD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tarpe North 9-tos ir 10-tos ulycios.

„Vienybės Lietuvniku“

Visoki reikalaujami spaudos dalykai yra atliekami
PLYMOUTH po senoviai, kaip tai: plakatai, tlie-
tai, konstitucijos ir kiti visoki reikalingi darbai.

Siuntimas Pinigų, pardavimas Laivakorėčių ir
visokių knygų, paveikslų, popieros gromatų rašymui
ir telp toliaus.

PO ŠIUOM ADRESU:
J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

NAUJAS LAIKKASZTIS
Pirmyn

Literatūros, politikos ir ekonomi-
jos visuomeniškas laikraštis pradės
eiti po naujų metų Minersvilleje.
Redaguos **ANTONOV.** Kaina laik-
raščio: mėtamis \$1.50, pusei metų
80 c. Su įvairiais reikalais kreiptis
ir prenumeratą siųsti pagal šiuo ad-
resu:

J. Ramanauckas,
P. O. Box 538, Minersville, Pa

Pasilieka ištikimi unijai.

Mainieriai parodo užsitikėjimą padi-
dindami unijos skaitlių.

Laikas nuo laiko esti pasi-
stengimai, regimai per opera-
torių storone, padaryti klai-
dingą įspūdį apie anglekasyk-
lų darbininkus. Taip, nesėnė
buvo paleistas paskalas buk
kietosios anglies angleksiai
yra neužganėdinti ir buk jie
nenori prigulėti prie unijos.
Negali būti nieko melnginge
sniu už tai, ką parodo ir fak-
tas, jog per pastarą keletą
savaičių labai pasididino uni-
jos sąnarių skaitlius.

Daugelis mūsų vientaučių,
paklausę patarimo mūsų laik-
raščio, sutado jog geriausiai
gali sau paties gero padaryti
pristodami prie unijos, užsi-
mokedami į ją reguliariškai
mokestis ir darydami vėską,
kas tik galima kad padidinti
unija. Dabar jie skaitlingai
rašosi prie unijos, ir mums la-
bai smogu tą matyti.

Kad prezidentas John Mit-
chell atsakys gno preziden-
tystės, ką jis padarys 4 dieną
ateinančio balandžio, be abe-
jonės operatoriai pasistengs
sukelti tarp mainų darbininkų
neužganėdinimą, ir mes per
sergštme mrinierius, kad jie
nepaisyty jokių žaunų. Pasek-
mingi Mitchello principų,
be abejonės laikysis ir jo ipe-
dinis, ir jeigu bus reikalinga
Mitchello pašelpa, jisai, be
abejonės, pagelbės kiekvienai-
me atsitikime. Jis atsiskas nuo
prezidentystos, nes jo sveikata
yra menka, bet jo širdis visa-
dos bus su mainieriais ir jis
visados kiek galėdamas dar-
buosis, kad pagelbėti mainie-
riams išgauti geresnę mokesčių
ir geresnės darbo išlygas.

Jis visados bus mainierių
draugas ir patarėjas, nes jo
yra didi ambicija matyti jų
pasekmę, matyti juos einant
prie nepriigulimungmo, kad
jie gautų geresnę mokesčių
ir kad dirbtų geresnėse darbo iš-
lygese.

Ką jisai jiems dabar pata

ria, tai rašyties prie unijos,
jeigu da kurie nepriguli prie
jos, o kurie yra jau prisirašę,
kad tvirtai lainytusi unijos ir
darbuotysi kiek galėdami su-
stiprinti ją.

Influenza.

Rodosi nėra abejonės, kad influen-
za vel aplanko šią šalį ir kad ji greitai
platinsis nuo rytų į vakarus Pa-
tarimu visų daktarų yra stengtis igiti
kiek galint daugiausiai stiprumo,
idant atlaikyti užpuolimą tos įkriros
ligos. Kad padaryti tą, reikia pir-
miausiai sustiprinti gromuliojimo or-
ganu su Trinerio Amerikoniskuoju
Eliksyru Karčiojo Vyno. Jis veikia
tiesiog ant organų ir padaro juos
tinkamai veikti be sunkianybės, va-
dinas, priimti maistą ir suvirinti jį.
Jeitavo viduriai yra silpni, jei nega-
li valgyti tiek, kiek visada, jei tu ne-
sijauti gerai po valgio, jei valgis tau
netinka, jei tu vis silpstai, jei tavo lie-
žuvis aprauktas ir tavo kvapas atsi-
duoda, jei jautiesi sergančias, tai Tri-
nerio Amerikoniskasis Eliksyrus Kar-
čiojo Vyno pagelbės tau geriau ne-
gu kokis nors kitas vaistas sviete,
jei pamėginsi jį. Jei reikslauji dak-
tarisko patarimo dykai, rašyk pas iš-
dirbėją, Juozapa Trinerį 616-622 So.
Ashland ave., Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS

Gaunamos „Vienybės Lietuvniku“
Redakclioje.

Lietuvių Tauta Senovėje ir šian-
dier. Parasė J. Szlipaus M. D.
II Tomas. Pust. 563. Aprasė
apie lietuvių praeitį. Kiekvie-
nam lietuvijai naudinga apie
tai žinoti. 1.50

Vargdieniai. Apsyaka iš tikrų
atsitikimų penktos ir šeštos
desimties 19-tojo šimtmecio.
Parasė Aleksandras Fromas
(Guzutis). Šioj knygeleje ap-
rasė apie baudžiaivos laikus
Lietuvoje, kaip ponai kankino
zmones. Apie Lietuvos uba-
gų gyvenimą ir jų balių. Di-
dei akvya ir juokinga. 50c

Zmogus. J. Ankuratero apsyaka.
Smagi apsyakaitė pasiskaityt.
Pust. 40. 15c

LIETUVYS ADVOKATAS
Jonas S. Lopatto,
Pabaigęs Pennsylvania's Universiteta,
atidarė Offisą rumose 15-17 ir 19
Loring Building, Wilkes-Barre, Pa.
Užsilimu vartytu proų visuose sudnose.
Offiso Teleponas naujas 39.
Residencljos „ „ 1248-R.

Nauja Krantuvė

Nesupranantis visados užmoka
brangiaus; jeigu galima tavos nus-
pirtkluz puz prekės.

Ateikite ir persiludykite! Lalkro-
delių, lencigėlių, ziedų, armonikų.
Ateikite ir mus krantuvę prieš City
A. E. Rakočy,

„Lietuvos Ukininkas“
LAIKKASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos,
skiriamas Lietuvos darbo žmonėms
Išėina viena kartą per savaitę iš
Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš viso
Lietuvos ir kitų kraštų svieto.

Lietuvų metų prekė... \$1.80;
Amerikoje... \$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvyne
Lietuva, tai užsirasykite minėtajį
laikraštį, iš kurio žinosite kas ten
dedasi dabartiniame revulucijos lai-
ke, ir geri pamokinimai ukės reika
luose.

Vienas no. del pamatymo 5 centai
M. J. DAMIJONAITIS,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

17 akmenų Railroad Laikrodėlis.

Padirbtas pagal patikę ple-
stima, sukavimas 25 metų
lating vidurį geriamas, tai
slingiamai laisla rodo ir gra-
žiam Gerai daili padirbtis,
visai daili gvarantoti, ge-
riaišios rūšes akmenų
GVARANTUOTAS ANT
30 METŲ.

Laikrodėlis galyne nuz-
kamas ir anstatomas Tinka-
nie tarnaujantiems ant re-
leikliniu, reikalavantiems
tikro laiko. Mės užtikriname
gerumą laikrodėlio ir užtiklime tamistai, prieti-
simė C. O. D. už \$3.75 nuzmoksimė bile adrogi pri-
sluntima ir dalisine tamistai ant okapyse leoz-
zaminuoti. Jeigu tamistai laikrodėlis nepatike ne-
mokekė ne cento Duodame prie kiekvieno laikro-
dėlio dykai patikę anbulotika ar viršiekę
retežai! Jeigu pirbtai sesie laikrodėlis syku duo-
sime vieną laikrodėlį DYKAI!

L. A. FRETHER & Co.,
53 Dearborn Street Chicago, ILL.

GERIAUSIA UZEIGA PAS
VINČA ŽARSKI.

Laikau puikioje vietoje Saltung, už-
laikau skaniausius gerimus. Alių, Ariel-
ką, visoki Vyną ir kvėpeniti Cigarus.

Lietuviai nepamirškite atsilanyti pas
savo tautietį po Numeriu
111 Wythe Ave.
Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UZEIGA DEL LIETUVIŲ
pas **JONĄ KULBOKĄ,**
Skanus Alus, gardi Arielka, visoki
Vynai ir kvėpeniti Cigarai.

TURIU AGENTURĄ.

Parduodu lotus ir namus puikioje
vietoje, ant gerų išlygų, galima piktę
už pilną prekę perkant 15-tą procentą
numazina. Szi puiki vieta randasi
LINDEN, N. J. Nuvažiavimas do-
vanai.

Dasiznokit pas AGENTĄ
Joną Kulboką,
74 Grand Street,
kampus Wythe Ave. Brooklyn, N. Y.

Vietoje, ką bankoje pinigus praž-
dot, tai verčiaus nusipirk jotą arba
namus o tada pinigai niekad nepraz-
zus. Su guodane gero velijantia.
JONAS KULBOKA.

Jon Wasczila,
Pasiuva puikiai drabuzius ant vi-
sokių madų, kaip vyrams taip ir mo-
terims siutus.

Reikalė mieldziame tautiečių atsi-
lankyti ir peratikrinti iš mūsų dar-
bo gerumo.

Jonas Wasczila
E. 14 st. and Walnut st.
BERWICK, PA.

GRAMATIKA
angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žod-
žio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst
vėbris; *eight* (eit) aštuoni; *eye* (ai-
škis ir t. t.

(74 pal.), su prisuntimu \$1.25

Naujas Budas
Išimokinimo gražiai lietuviškai ra-
šyt, be pagelbos mokintojus, 24
pal., su prisuntimu 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money
Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išo
mokt skaityt ir rašyt be mokintoje,
220 abrozėliai parodo žodžius druko
ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra
285. Pust. 64. Su prisuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

HOTELIS
VIN. DAJNIO

12 W. Main st. Plymouth, Pa.
Užlaiko visokios arielkos, vyno,
skanaus aluocio, porterio ir kvė-
peniti cigarai. Sale del draugys-
čių ir šep susirinkimų.

Reikalė kreipkitės pas savo tau-
tietį **VINČA DAJNIO.**

Lietuviškas Dzegornikas

Sziuomi užsimu jau 20 metų.

Užlaikan visokios sutes lak
rodžius, selenina, pastatomų
ir kšonitiniu vyriškiu moteris
kios, aukštus ir sidabrinus
retėdėlius, visokius ziedus, api-
kias, auksarius ir branzalietis
sotęgi vėduvonei ziedus, anode
du literas, diena, mėnecio metu
su vardais dykai. Tępogi tai
su šiais visais paminkais ir su
paminkais dalykus. Gaunite už
pigia prekę suatsakanc rašyt.

Norinti uzatorderuot laikrodėli, auksini ar sil-
brini, ar paachkaota, tegul prisidėcia savo ukra-
adrasą ir 50 ct. o mes prisiuntim ant Expresso ir
peržiurejas gali uzimoket pigios ir pasimti.

VINCAS URMANAVICZIA,
49 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PUIKIAUSIAS SALIUNAS
JONO RAISO,
Skanus alus, gardi arielka, visokis
vynas ir kvėpeniti cigarai.

Lietuviai, reikalė užeitit pas svo
tautietį, o visados busit užganėdinti.

769 Liberty Ave.
Cor. Shepperd Ave.
BROOKLYN, N. Y.

Bukie linksmas!

Muzikantai abelau linksmai, perit plankus tu-
ri storus ligus ir neslenka ir nera pliankauk, per-
tai kad nera nervingi, uželėmimas yra geras ir
nevargina jų. Bet jeigu tavo pliankai vėrs mitote
išveido nera! Tai vartokite, Prof. Brundzas Won-
derful Hair Grover, kurs zėdnas vartodamas už-
sigandėdas, ir apie puzę milijono padėkavonų ta-
darodo. Jeigu norite galite atsisankti per
laiską bus išėicata Dykai vist aprasymai nuo-ko
pliankai elenka ir plianka ir pliankauk astradi-
mas, mės zydolėdes ne efundame panavėti ir C. O.
D. nasykloite paraste laiską bus nereikės ne vėns
mohetis už vėnses rodas (Valistane Dykai) gal-
te galte po adrisu.

596 Broadway, netoli Myrtle Ave. Dras Adolph
Lery Mgr. mūsų krantuvė instelgieta nuo 1877
Specializaiti Rūpinatros-hornais, ir skini, i Appa-
ratu visodu lėdrbejai del vią Hospitalių. Per
laiskus klauskite rodos po siom adrisu.

J. M. BRUNZDA & CO.
BROOKLYN, NEW YORK

In 7 dienas per marias

Parduodu Laivakortes, silucliu pinigais ir da-
virgėtais (visas dutes svieto).

Parduodu Lalkrodėlius, lencigėlius, Ziedus
masinetinis gromatos drukoit \$4 iki \$100.

G. J. JESZMANT,
171 N. Main st. Pittston, Pa.

Kataliogas

Sztuku arba Maglijos
No. 1. DYKAI.

Sztuku kataliogė telpa
geriausios Magijskos
Sztukos. Kas prisius sa-
vo adresa ir už 2c stem-
pa tas gaus Sztuku Ka-
taliogus Dykai. Adresas:
H. I. SMITH
84 Washington St. E. 21-22 CHICAGO, ILL.

Mėsinvocia

Užlaiko kasdien šviežia mėsą, kia-
lieną, vorienę, jautieną, avinienę,
kumpiaišviežirakuti, dešrų visokių
galima gauti dideliu pasirinkime.
Teipogi užlaikau miltų, cukriaus ir
kas yra reikalinga žmogui del mai-
sto.

visi pas **M. Šarejki,**
220 E. Main st. Plymouth, Pa.

TEMYKITE
BROLIAI!

Imkimės nors sykį už rankų
ir šelpkim viens kitą.

Reikaludami šipkorėčių va-
ziuoti i senoji krauju, arba
norėdami parsitraukti iš Te-
vynės savo giminias, pažjstamus, teipgi siųsdami pinigus, neužmirškite
atsilankyti į **LIETUVIŠKĄ BAKĄ,**
W. G. SAVA,
13 S Penn'a Ave. **WILKES-BARRE, PA.**
Gyvena locnam savo name.

Naujas Teleponas No. 8208.

Jonas Dziedolikas
LIETUVISKAS GRABORIUS.

Karietos ant
vesseliu ir
dotuviu ir
krikėtynu

Vežimai perkraustymui ir t. t.

509 Main st. **KINGSTON, PA.**

PASARGA DEL PAMEGDZIOTOJU.

Begyje paskutinių keliu metų atsirado daug pamegdziotoju mano
Trajankos, taigi buvau priverstas išimti patentą ant Trajankos U.S. P.
Office, Washington, D. C. Pranesu publikai, kad pirkdami visados rei-
kalautumet **KAZUNO TRAJANKOS**, o pamegdziotojams, teipgi prane-
šu sustoti vartojus žodj Trajanka, nes kitaip bus pašaukti į U. S. sudą.
Mano Trajanka sudeta keturkampius geltonuos baksukuos ir parsiduoda
po 25c. ir 50c. baksukas. Lietuviški storninkai laiko bevėik visur. Per
pačtą reikia prisūt 5c. arba 10c. jeigu pas mus siunciat.

Agentų reikalaujam visur.

L. M. KAZUNAS, **Shenandoah, Pa.**

Dabar laikas naudokites visil

Geriausia vieta del pirkimo su grėžiais balsais Armonyku,
Skripku koncertiniu, Kikarniatu, Triutu ir daugybe Vokio
muzikaliu instrumentu. Geru Dalegociu abulianu, visoku
Ziedu, Lencigėliu, geru Bejuo, Albumu del fotografiju, Revol-
voriu, Strelbu, Elektriskiu Lampukiu, Rubinu Lituru, Adre-
sam Peckiu, Pluksu auksinu (golden pen), Gramatiku, Žu-
dynu, Leteriskiu ir Mada knygu, visoku graziu Popieru del ra-
ymo gromatu su visokiu apskalytais ir dainomis tuzinas už
25c. 5 tuzina už \$1.00. Odell drezukajama masinuke gana gra-
ziai ir greitai drezukuoja. litaros ir visa masinuke padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik \$6.50.

Užlaikau kitoku išdarbiu masinuku keliu gatunku ir daugybe nau-
dingu visoku dalyku. Kas nor apturet kataloga tegul pristandica už 5c.
markę ir teisinga adrisa, o aptures 54 puslapju didelį šio metu **NAUGA**
KATULOGA DYKAI! Kuriamė yra šimtais visoku dalyku, su virš du
šimtais aukiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos
klasses, prokes pigiausias kaip litur. Stouryham, Argentam ir Perloriam
parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu didelį ratana adresuokit:

K. WILKEWICH **112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.**

Max Kobre
Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! duodu jums žinia, kad mes parduodam Sifkortes ant visų
grėiciusiu laivų už pigiausia prekę. Esu užvertintu agentu ant linij-
North German Lloyd Bremen; Hamburg Amerikan Line Hamburg, Red
Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Rotterdam. Siunčiame pini-
gus, kurius jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų Kantoroje galite sus-
nekėti lietuviškai ir lenkiškai. Ateikite ir persiludkite, kad mes per
52 metusu kožu apsiėjome teisingai. Teipogi parduodame tikietus ant
visų gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam
po 3% procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 doleriu ir vir-
šaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir išimti
gal kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdovanoja

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Poro-
dos už rupestinga, tei-
singa ir artistiską iš-
dirbimą.

KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksiti guo-
dotiniems Kunigams ir guodotin.
Draugystėms, kad asz dirbu vi-
sus augszciaus paminetus dalg-
tus Pigiiausiel, Teisingiausiel
ir Geriausiel, nes per 30 metų
užsilidama išdirbimais įėjiau
geriause praktikę ir del to galiu
viską padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Dr. O'MALLEY

(Specialistas) 1880 Daugiau kaip 50 metų 1907 aš pasekmingai gydziau visokio budu

ISSIVERZIMA.

TIKRAS ISSIVERZIMAS NETIKRAS ISSIVERZIMAS IVANDENS ISSIVERZIMA

be peilio, be skausmingu ir pavojingu operacijy. Aš isgydziau patenkanciai daugiau nei 12,000 ypaty, ir su manim nieks nelyginas gydyme sitos ypatiskos ligy klisos. Isgydyti ligoniai tai geriausi liudininkai

John Villinger, supredentas Squabanna (Stegmaier) Bravoro kompanijos, Nanticoke, Pa., sako: 'Aš igavau issiverzima nuo sunkaus kelimo ir sunkaus darbo. Pa-bandziau kelis gydytojus, kurie sake jog mano liga esanti nelisydytina. Jokia hyduole negelbejo pakol ne-nejau pas Daktara O'Malley. Dabar esu sreikas. Neturiu skaudėjimų, ne issiverzimo, ir su dzangsmu pranešu tai kitiems kenčiantiem. Dabar kasdien sunkiai dirbu bravoro ir savo dirzus meciau salin, ba ma ju nerokip.

Pasikalbėjimai ir rodos dykai Mokestia nebrangi. Ant ismokesties galite gauti. Ant pareiz alavimo atsi-siu knygete apr. sančia apie issiverzima. DYKAI uz 2c. marke; paras-tyk kokią nori ar apie issiverzimų ar Vefikosele.

Dr. O'Malley

(Specialistas) 158 WASHINGTON ST. WILKES-BARRE, PA.

Sziamo ofise ealbsai lietuvikai ir lenkikai ir kur visas gromatas adre suokite. 131 Washington Ave. Scranton, Pa. kur galima atrasti D-ra. O'Malley kas petdycie ir subata kiekviena sa-valte.

Best Phone 25 H. Brady. Grassel & Bahme, Prekistas ant Charles A. Grassel, 11 Laikau krautuve, Karpetu, Kljon-ku, meniniu popierių ir tep tolaus. 1506-1508 Beaver Ave. ALLEGHENY, PA.

HOTELIS A. NATAUCZIO, 218 E. Main Str. PLYMOUTH, PA. Patikusias arielks, vynes, ska-nus alutis, porteris, Elius ir kvepenis cigaras. Aislankykite pas savo tantiej A. NATAUCI.

PLYMOUTH NATIONAL BANK, East Main st. Plymouth, Pa. KAPITOLAS.....100.000 PERSIVISZIS.....20.000

ADRESAI CENTRALIS VIVSINIKU 'TEVNE' KYLROU' DPACYSTES. Prezidentas - M. Paltranyvicius, 15 Millbury at. Worcester, Mass. Sekretorius - A. Ramanauskas, 122 Essex st. Lawrence, Mass.

Lenkiskas gydytojas is senos tevynes yra savininku, sugabiu elek-trisku naudingy masinu, kaip matote ant paveikslu, kur atojas pas ligonj perziuri ir atranda ligą ant kurics serga.

Ypatingai isgydyma visy uzisenėjusių ligy kronisky, vyry, motery ir vaikų. Jeigu esate serganti ir reikalaujete daktariskos pagalbos tai ne-siduokite netikriems gydytojams, kurio garsinasi duoda rodą dovanai, tik uz gyduoles turj uzsimoket ir tokiu budu isvilioja nuo \$300 iki \$100.00

Aš praktikuoju su pasisekimu jau daugelis metų ir uzsipleniau simpa-tija ir prelanckuma su savo geru pasielgimu, o kas svarbiausia del musy zmonių tai su pigumu. Negalima uztikrinti arba gvarantuoti, kaip kiti kad daro del istraukimo pinigų, bet galite buti uztikrinti, jeigu yra isgydyma liga, tai isgydau kiekviena tuojas be uzvilkinimo ir dideliu iskaščių. Duodu ir nepaprastas gyduoles, kurios pargabentos is seno kraujans spe-cijalistikai.

Kurie serganti negali asabiškai atsilankyti tai rasykite laiską aprašy-dami savo ligą ir skaudėjima, tada apreiskiu isgydyma ir kaštus isgydymo jeigu ligonis tinka ant to, tai tuojans pasiunciu gyduoles ir reikalingus daiktus del ligono ir aprasome vartojimą gyduolių. Isgyde jau ne viena mano gyduoles, ta liudija laiskų padekavones gautos nuo tautiečių. Gy-dan teipgi patrukima, rupture be operacijos ir pertauckimo darbo.

Nesiduokite apgaudinoti aptiekoriams, kurie sau duoda varda dak-taro ir gydo kaipo daktaras. Ligoniai nesijausdami geriau kreijiasi pas daktara, su kuriuo daktaras turi daugiau darbo negu su ligdžiu, kuris tiesiog kreipiasi pas daktara. Ligai užėjus nepamirskite, kur savo kalba galésite susikalbėti.

43 S. WASHINGTON st. WILKES-BARRE, PA. Europiskas ir Amerikoniskas elektriskas gydymas. Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 12 iki 4 po piet; vakasais nou 6 iki 10 Naujas Telephonas 1005. Senas Telephonas 659B

Revolucijos Paveikslas 'Prie Lietuvos', didelis paveikslas, 22 ir 28 colių, perstato atsikimka Lietuvoje 1906 m. kaip revolucionionierai drasko maskoliška koncelerija. Labai dailus paveikslas pilnuose da-zuose, su žaliuojanciais laukais ir melny nu dangum ir tt. Tokio lietuvisko paveikslu da niekur ne a. Reikalingi agentai. Preke 1 doler's. Adresukit: Lithuanian Art. Association Bx 133 Shenandoah, Pa.

Lietuviskas Zegormistras. Szuoimi uzsimu jau 18 metu. Pranesa visesme lietviam, kad nadedjan dicole brantava visokiy dzilgosty ir ziedy; kapto tai, laurodzijy etiminy, kisenatų cyto atkaso vyrisky ir moterisky su przymo kwial-koms ir t. t. Visokiy ziedy silubiny ir sisp nestoi vald-nams ir merniams didelesn pasirubins ir uz priemas preke. VISOKIU MUZIKOS ILMANIU. Skripky, armoniky, struny, klarnety, beity, dru-kuojamy, maszyn ir parasony. Telpogti dziego-eli us patalau. M. MINKUS, kempas Hancock Jr 236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

Lietuviskai--Lenkiszka Banka. Parduoda Laivakortes isz Amerikos į Europą ant geriausių Laivų, Hamburg, Rotterdam Bremen, Antverp Havre Liverpool, Neapol ir tt. Parduoda tikietus vi-sais gelzkeliais į visus miestus visam svieta. Siuncia pinigus į vi-sas svieta dalis greitai ir uz pigiausia preke. Per-ka, parduoda ir ismaino visokius pinigus paga, dienos kursa. Atlieka visokius reikalus senam krazte. GALIMA SUSISNEKET LIETUVISKAI ir LENKISKAI. Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedeldieniais nuo 9 iki 12 ryt A. HURWITZ, 100E. Main str. 42 E. Market Str. 203 Lackawanna Ave PLYMOUTH, PA. Wilkes-Barre, Pa. SCRANTON, PA. 33-35 Graham Ave. Brooklyn, N. Y.

KAS MELIAUSE SIAM SVIETE? Sveikata ir gyvastis. Del uzlaikymo geros sveikatos zmogus turi valgyt 5 kartus ant dienos, visada tuom pat laiku, geriant gerymus o ypatingai degtine, visados gerk is bonkos kokią čion maiti, t. y. seniause ariela Suv. Vals. pradeta 1812 m. ir pripazyta per geriausius daktarus uz-gera. Jos pardavikas A. M. Martusevicius nuo pirmos Apriliaus pasiliko savininku drauge su J. Symatu, teipgi lietuvius. Kreipiantes su reikalu adre-suokite: Martus & Symont, 302 Broadway, New York City, N. Y.

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE. Dr. R. Mielke Medical Director. Tiktai sergantis persitikrina, kad sveikata yra didziausias turtas zmo-gaus. Buti sveiku yra tai didziausias palaiminimas ant žemes, vargdie-nių ir turtlinguju. Turtingiems sveikata apeina, kad galētu Hksmai lė-baut, o vargdieniams jog tik besant sveiku tegali uzsidirbt kasdienini maista. Be sveikatos jie prazuve. Branginimas bei sergejimas sveikatos turi but kiekvieno didziausia uzduotis kas-dieniniam mus gyvenime. Jeigu apsilieisi save nykti kaip pajusi nesveikuma ir duosi ja grautz ligai, tai busi neisteisinamas prasiengelis, kadangi gyvenimas ir sveikata nepriguli tau vienam; jie priguli Tavo seimponai, giminems, Tavo draugams, Tavo šalei bei Tavynei - lygei. UZ TAI NERA ISITEISINIMO UZ PASIDAVIMA LIGOMS. Daug zmonių varginami ligoms praleido laika ir pinigus, kad pasigelbet, bet be pasekmes, uz tai tie visi kad tuojans atsišauktų pas mus vyriausia gydytoja, kuris is-gyde daug ligų kaip ir Tavo su geriausiu pasisekimu. MUS LABARATORIJOL randasi grynos geriausios gyduoles, nepaisant kiek jų sutaisymas kaštuoty, bet pritaikytos stovi prie ligos ir isduoda geriausius vaistus sveikatai. Kasdien daugybes laiskų su padekavonems ateina mums nuo isgydytų, kurie pir-miau buvo apimti DESPERACIJOS, jog niekur negalėjo surast pagalbą o per mus VYRIAUSIA GYDYTOJA ir GRYNUS, GERUS VAISTUS apturejo savo gera pirmutinę sveikata. Skaityk is dangelio nors keleta čion padekavonių. Tegul kiti kalba ka-tas Institutas yra padares, lygei ir Tau gali teip padaryt.

Garbingi Daktarai! Sirges ilgą laiką reumatisku skau-dėjimu ir vidurių liga, kurią nors visoki daktarai gydė, bet jaučiausi kad vis einu silpnyn. Kad is visy apgarsintų daktary perskaites išsi-rinkau Jus apgarsinimą laikraštij, atradau naujusia būdą gydymo ir gerus vaistus, kad kaip tik Jum pa-rašiau aprašant ligą prašant pagal-bos ir atsiustus vaistus, kaip pagal Jūs pamokinimą vartojau, pasijutau geriau, bet kad dar atsiuntę tad kad suvartojau tuos vaistus, pasi-li-kau sveikas ir laimingas, už ką esu Jum labai dėkingas. Mikola Zučikas, Bellefonte, Pa. 3261 Blue St., Cleveland, O.

Išgydytas nuo: skaudėjimo ko-jose, šonuose, krutinej, plaučių nesveikumo, kosėjimo, vidurių nedirbimo, galvos skaudėjimo ir svaigimo. Dėkingas.

Vincas Novakas, 3261 Blue St., Cleveland, O.

Kad sergi atsišauk asabiškai ar per laiską, aprašant savo ligos simp-tomus (skaudėjimus) kenkimus. Mes atsišime vaistus, nėra skirtumo kur tai yra, į visas dalis Suvienuytų Valstijų, Canada, Mexico ir už juos užmokėsi atsiemus vaistus. Atsišaukiant pagalbos sveika-tai per laiską, rašyk prigimtoj lietuviskoj kalboj, nes mes turime gabius perguldyto-jus ir sekretorius 24-se kalbose. Apturėsi ir laiską prigimtoje kalboje, su visais rei-kalingais išaiškinimais delei sveikatos ir isgydymo. Rašant visada adresuok: The Collins New York Medical Institute 134 W. 34-th St., NEW YORK CITY, N. Y. Delei atsilankantių asabiškai Ofisas adaras kasdien nuo 10 is ryto iki 5 po piet; šventadieniais nuo 10 iki 1 val.

A. Maslauckas ir Sunus. LIETUVISKI GRABORIAI, Karietos ant veselių, laidotuvy ir krikių. Vežimai perkrautumui. 415 W. Main Street. PLYMOUTH, PA. Naujas Teleponas 7081.

M. ROSENBAUM Geriause del Lietuvių Agentura ant visos Philadelphios. Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELZKELIŲ į visas dalis svieta, ir ant visokių linijų. Turim susinešimus kiek-vinoj' dalyje svieta ir siunciam pinigus greitai ir pigei. Susinekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-kon ir ismainom. Visame duodam prieteliską rodą. Musų Ofisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

60 YEARS' EXPERIENCE PATENTS TRADE MARK DESIGNS COPYRIGHTS &c. Anyone sending a sketch and description may obtain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. HANDBOOK on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the Scientific American. A handsomely illustrated weekly. Largest cir-culation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four copies, \$1. Sold by all newsdealers. MUNN & Co. 361 Broadway, New York Branch Office, 65 F. St., Washington, D. C.

Isidor Glou. Parduoda laikrodžius seniausiu ir krasniausiu vyriskiu ir moteriskiu, ziedus, branzoletas, solivas ir visokius amalinus daiktus, toppi ma-tijms jų taisyms. Viskas uz pigiausia preke. 102 Main st. Plymouth, Pa.

Telephonas 317 Williamsburg. Telsingas, senas salijunkas Brooklyn AUGUSTAS KALVAITIS, 484 Metropolitan Ave. ir kempas Rodney str. BROOKLYN, N. Y. Autanas Staszauckas. Laikau patikioje vietoje Salijans, uzlaikas aka-nisius gerymus ir kvepenius Cigaros. Lietu-viai nepamirskite atsilankyti pas savo vionant. No. 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st. EAST PLYMOUTH, PA.

Puikus Hotelis Kaz. Milišausko, Laikau visokius gerymus, kaipo tai: Aly, degtine, visokij vyna, porteri ir kvepenius Cigaros. Priek tam laikau kraudystę Steliuotas siutus dirbu pagal ve-liause mada, uz priemana preke Reikale nepamirskite savo lietuvi. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priemata Central Dpps) Hotelis samai, o Arvadyste ant visians.

Mėsinvocia. Užlaikau kasdien šviežių mėšų kiaulieną, veršieną, jautieną, avinėnų kumpiai švieži rukti, dešrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime. visi pas A. Adžgaucka 201 Main st. PLYMOUTH, PA.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka. Advokatas ir Notary Public. Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre, Pa., kaadien. First National Bank, Olyphant, Pa. Panedeliatis ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak. Uzsimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, pa lindyjimms (dovierastis) isrupinu Rosioj ir Lietuvoj.